

K A R D A S

Mokslo Kritikos ir Satyros Žurnalas

NO. 8.

CHICAGO, ILL., RUGPJUČIO-AUGUST, 1918.

METAS V

Kardas buvo aštrus.
Dabar mes jį pagaląsim. Jis bus dar aštresnis.

Kardas nuo šio numerio yra oficialių organų Lietuvių Laisvamanių Federacijos.

Jų redakcija yra kita. Ji susideda iš Dvylikos Laisvės Apaštalių, kurie yra pasiryžę padaryti galą visokiai gnostikai ir visokiam kitokiam monkey bizniui.

Drebėkit monkių ir avelių ganytojai!

o

Karda pakraipa — o, ji visai neatsimainys. Kurion pusėn Kardas kirtu, ten ir toliaus kirs. Tik stehsis kirsti dar smarkiau.

Kardas buvo kritikės laikraščiu. Jis ir paliks kritikės laikraščiu. Tik jo kritika bus labiau kritiška. O tas reiškia rimtumą. Kritikuojant religiškas dogmas, Kardui nereiks melų ir išmislų, nes religiškos dogmos pačios savaimi sugriauva prieš tikrus gyvenimo faktus, ir sugriuvusios nebeatsikelia, sudulėja, sukirmija, pasmirsta ir pranyksta. Tai taip klosis religiškomis dogmoms, kada jos pakliūs Kardo kritikos nagan.

— o —

Kardo satyra. Taip, tai ne juokai. Tai greičiaus ragai — tokie kaip Ožio Mikitono — kudašių išdirbimui.

— o —

Beje. Tėmykit kaip griauždingai ir desperatiškai šį sykį sako savo pamokslą pralotas kunigas Bimbá. Ne be priežasties. Jis pasiduoda "atstaukon". Nors apaštalai ir prašė jo, kad jis savo pamokslus (nors ir su blyvyzgomis) toliaus varytų, bet jis griežtai griežtai atsisakė. (Po sekretu pasakyčiau, kad jis gauna augštesnį činą: jis bus švento Petro pamačninku; jeigu kurs Rymo kunigas per klaidą ar per savo puikybę listų dangun ir baderiuotų Petrą, tai Bimba tokiu akuplėšai parodys kelią prie Peklos vartų.)

o —

I kun. Bimbos vietą dabar prašosi keletas minkykų: vienas Tėvas Kapucinas, antras monachas Agaponas, trečias brolis Bernardinas, ketvirtas brolis Franciškonas, penktas Tėvas Dominikonas, šeštas Benediktinas, septynas Šampanas, ašmas Celestinas; o taipgi keletas seserų: karmelitanka, nazaretanka, eecilijanka, kemėsanka ir kitokios ankos. Kardo apaštalai dabar svarstys jų kandidatus. Gal paduotų ir ant referendumo visuomenei, bet kad mūsų visuomenė dar ne-susipažinus su tais tėvais, broliais, monkliais, seserimis bei minkykomis, tai referendumas veikiausia neišduotų gero vaisiaus.

o

Beť nežiurint ką Kardo apaštalai priimtų, ar Kapuciną, ar Bernardiną, — kožnas yra

kviečiamas vartoti Kardą tam, kam jis yra paskirtas. Kas norit spjauti savo senam dievui į akis, spjaukit. Kas to nebepaisot — nepaisykit, ir kvatokit iš kitų, kurie paiso. Kas turit aštrią mintį, aštrų žodį, dar negirdėtą juoką, pajuoką ar šiderstą, duokit šę tą viską, duokit. Kardo apaštalai tą mokės apvertinti, o Kardo skaitytojai sukramtyti ir nuryti!

Į kožną Kardo numerį jo apaštalai stengsis įdėti ne tik daugybę aštrių straipsnelių, gražių pasijuokimų, puikių dainų, bet ir vieną ar du stambesnius straipsnius, kurie skaitytojams turės labiausia jų omeninį įsistebilyti. Tai yra, tokių straipsnių, kad juos perskaičius ilgai negalima būtų užmiršti. Taip sakant sėdevyrų (žinoma lietuviškų). Šitame numeryje vietoj tokio straipsnio turime visą tragediją su pipirais.

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 19, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Daktaras Šliupas, parvažiavęs iš Švedijos, skelbia, kad jis parvažiavęs iš Lietuvos; apžiūrėjęs Stockholmą pasakoja, kaip matęs Lietuvoj; nebuvo Brest-Litovske, sako, kaip ten bolševikai su vokiečiais uliavoję; nebuvo Minske, pasakoja, kaip ten matęs kun. Mirskio nuteriojimą; nebuvo apvogtu Rusijoje, pasakoja, kad visi rusai esą vagis; gavęs rusiškų kopustų pavaišyt, sako, kad rusai valgo vokišką sauerkraut; nepametęs nei plauko Rusijoje, sako, kad rusai visiems lietuviams galvas kaip viščiukams kapoja; 1914 m. sakęs „mes kratomės ir purtomės vokiečių kultūros“, o dabar rėkia: „mes kratomės ir purtomės nuo rusų, nes jie visi vagis, kraugeriai, nepraštaburniai, razbainikai, barbarai“. Beje. Jis dar sako: klerikalai yra kiauliški diplomatai, nes kam esą jie protestavę prieš kaizerį Vilių ir jo valdžią po to kaip Lietuva gavus neprigulmybę“. Sako, juk kaizeris galis supykkti.

Ir dabar po visų šitų savo nuopelnų klebonas Šliupas su savo zakristijonu važinėja ka-

lėdodamu ant savo klebonijos užlaikymo.

O kunigas Petkus sako: „Aš skaitau sau už pažeminimą tokią žinią, kad aš Centralinio Komiteto automobiliuje važiuoju.“

Rusijoje revoliucijonišką valdžią atskyrė bažnyčią nuo valstybės, ir konfiskavo visus klostorių ir bažnyčių turtus, o popams ir kunigams daugiau algų nemokės. Baisus ermyderis iškilo Dievo pateptinių tarpe, o Rusijos patriarchas Tichon pradėjo keikt kaip mus Maliauckas, ir kviečia kitus prie prakeikimo revoliucijos. Kaip „dvasiški tėveliai“, tai jie pas visus lygūs: vietoj mels ties prie Dievo ir prašyt, kad jis atmainytų jų buvį, — plustasi!

Bevaistis daktaras sako spyčių.

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 19, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Pease in Newark News

Vokiška Lietuvos Nepriklausomybė.

Vienas kuñ. Bimbos parapijonis atsiuntė "Kardui" sėkančią gromatą:

"Daugelis lietuviškų laikraščių ir gazetų senį šliupą pripažįsta už nepataisomą melą. Sako, žilė galvon, velnis uodegon. Taip ir su šliupu esą. Kuo labiau žilsta, tuo labiau meluoja."

"Bet vyručiai, nebukite taip šiurkštūs. Atsiminkite, kad ir kožnas iš mūsų parmeluojame. Šioj gadynėj be melų juk negalima nei gyventi. Bet ir niekad nebuvo galima be melų gyventi. Ir Abraomas melavo, ir Jokubas melavo (ir vogė), ir Jėzus Kristus melavo (ir vogė), ir šventas Petras melavo, ir

šventas Benediktas melavo, ir visi popiežiai melavo (ir vogė), ir visi karaliai melavo, ir visi ministariai melavo, ir visi diplomatai melavo, meluoja ir meluos.

"Tai kodėl-gi senis šliupas negali meluoti?"

"Siur, kad gali!"

"Taigi ir nepadyvykit, vyručiai."

"Kaip kas moka, taip ir šoka."

"Jeigu šliupas moka labiaus už kitus pameluoti, tai ir garbė jam didesnė už tai. Delto jis ir diplomatu ant senatvės paskirtas."

UŽSITARNAVĖS DIPLOMATAS

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 19, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Labai tautiškas lietuvių diplomatas sako diplomatišką spyčių nediplomatiškiems Motiejams Amerikoje: "Dirbsime dabar Washigtone, idant kadangi broliai katalikai klaidą daro rašydami ten protestus prieš mūsų geradėją Vilių. (Tai jis uždėjo man tą kryžių ant krutinės).. O taip tolesniai mes neeisime į Lietuvą socialistų ir priešgynų ir akyplēšų, kurie šoka į akis Vokų žemės cessoriui ir jo mylistai sultonui už išpažinimą ir vinčiavojimą ir skelbimą Lietuviškos krolestvos."

Ciceroj Romos agentai, kaip iš lietuvių taip iš airišių tarpo, įsivaizdina, jog jie, kaip tikri kanibalai, suvalgys laisvamanius be duonos ir druskos: Jau teismas jų rankose, ir davė nuosprendį prieš laisvę žodžio. Sako, nevalia kalbėti prieš katalikus, kadangi tas katalikams nepatinka. Bet tokio įstatymo nei Ciceroj nei kur kitur Amerikoje dar nėra. Jis galėtų gal būti tik itkrai romiškoj valstybėj, tokioj gal, kaip Lietuva su klerikalais ir šliupu prie jos valdžios. Tik ne Amerikoje. Amerikoje laisvamaniai dar susiras tiesą ir teisę prieš klerikalų suvalgę.

Tai nieko, kad klerikalai tuo tarpu galvas riečia. Tegul P. Butkus nesibijo jų stiprėjimo. Iš šliupo jie visvien daug naudos neturės, bent čia Amerikoje. O Lietuvoje jie su papizmais galės bovyties, kol jie bus po kaizerio sparnu. Bet argi nebus kaizerio sparnai apkirpti?

O navatna, kad Draugas bara Butkų už tai, kad Butkus nurodo į katalikų stiprėjimą. Draugas, matyt, irgi neužganėdintas katalikų stiprėjimu. O, gal bijo, kad katalikai, užsitikėję savo stiprėjimu pradės silpnėti? Ir todėl rengia gyvą peklą seimų ir seimelių?

O kada dabar taip daug katalikiškų lietuviškų seimų rengiama, ko-gi tautininkai snaudžia, ko neprisideda? Ar jiems jau lietuviška vienybė neberupi?

Vienybė, šventa tautiška vienybė - kodėlgi tautininkai neina į tą "Vienybę", kurią organizuoja jų brolis Fabijonas?

Stebuklingas bevaistis daktaras J. J. J. J. Bielskis nori pasižymėti stebuklais ne tik

medicinoj, bet ir diplomatijoje. Šitoj dirvoj kaip ir vartojime atsakančių diplomatiškų žodžių jis varo konkurenciją su kitu diplomatišku daktaru (veizėk stebuklingo daktaro pikėerį).

o

Kitą-syk būdavo madoj visokie "Raktai į Dangų", "Loskos Šaltiniai" ir panašūs šventablyvi raštai. Dabar iš tokių raštų tur-but nepadaroma biznio. Užtai šventas katalikų diplomatas, doktoras mankymo, gnai-bymo ir čiurškupurškinimo, didis burbulakuras, J. J. J. J. Bielskis, per šventapempius eselerkus išleido tulą "Raktą Sveikaton ir himnėn." O tai yra raštas, o tai yra knyga, stebuklingesnė už Raktą į Dangų ir visokių loskos šaltinius. Jau pats tos knygos tėvas yra cudadamas. Nes tai yra "daktaras", kurs gydo ir ngydo be jokių liekarstvy. O jo knyga da cudaunesnė esanti. Nes sako eselerkos sekretorius: "Tą knygą turėdamas, žmogus visuomet bus sveikas ir linksmas." Stebuklingesnės daktariškos knygos dar nebuvo. Bytina visus humbugterius daktarus.

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 19, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Liuosuotojas (Liberator)

Apie Galilejų

Pasikalbėjimas su brostvininku.

Koks tai brostvininkas V. Stasevičia iš Norwodo savo organe vis rašo ir rašo prito'mėdamas, buk katalikų bažnyčia visai nepersekiojus Galilejaus, visai nekeikūs Koperniko išradimų, ir nieko bjoga nedarius mokslo vyrams.

Už tokį savo atkaklumą tas brostvininkas be abejo turės gauti 100 dienų atlygų čyščiej. O gal ir daugiau, nes rodyti atkaklumą prieš sveiką žmonių protą ir jo supratimus tai reiškia užsipelnyti ypatingos mažonės iš Rymo, kurs sveiką protą yra prakeikęs.

To brostvininko galvojimų budas yra katalikiško proto enatlivumo pavyzdžiu.

Užklausk jo: "Ar Galilejus turėjo kokio nors trubelio su popiežium?"

"Taip, turėjo," pripažįsta brostvininkas.

"Kokį jis trubelį turėjo?"

"O, menką, visai menką."

"Bet delko tas trubelis kilo?"

"Del saulės ir žemės ir Koperniko sistemos."

"Galilejus tvirtino, kad Kopernikas sakė teisybę, kad žemė sukasi apie saulę, o ne saulė apie žemę."

"Ar popiežius Galilejų už tą pagyrė?"

"Ne, nepagyrė," yra priverstas atsakyti brostvininkas.

"O ką jis jam pasakė ar padarė?"

"Niekio tokio, nieko tokio. Tai tik buvo mandagumo klausimas, matai, Galilejus turėjo mandagiai apšęiti su popiežium... Popiežius, mat, ir pats meile akia žiūrėjo į Koperniko doktriną."

"Tai gal popiežius susidėjo į kompaniją su Galileo, ar jam nupirko gerų žiuronų?"

"Ne"

"Taigi, kad ne. Tik vietoj to Galilejus buvo pašauktas inkvizicijos teisman vieną ir antrą sykį. Ar ne taip?"

"Taip."

Inkvizīcijas tribunāls Rīme buvo tiesīgīnīj popiežīj kontrolējē ir pildē popiežīj vana. Ar ne taip?"

"Taip," turi atsakyti brostvininkas.

Kā pirmu syk Inkvizīcijas tribunāls Galilejui pasakē, ar pripazīno Koperniko teorijā ar ne?"

"Čā tai jau reikia mokytū žmoniū klausī."

Tai klausyk: Inkvizīcijas tribunāls pirmu syk (1616 metais) nusprendē, kad nauja teorija apie saulės sistēmā yra filosofišku absurdu, ir palīpē Galilejui atsīzadēti tos teorijōs, ir tuo pačīu žygiū **prakeikē** Koperniko knygā "De revolutionibus orbium coelestium", kurioj Kopernikas buvo aprašēs savo atīdengīmā. Ar gali tam tikēt, brostvininke?"

"Gal but ir tāip," turi abejot brostvininkas galēdamasis, kad negali pasīklaust kunīgēlio.

"Taip, tai yra taip. O šešiolika metū ankseiaus tas pats Rymo katalikū bažnyčios Inkvizīcijas tribunāls buvo sudegīnēs Rymē Giordano Bruno, buvusj dominikonā, už tīkējīmā Koperniko teorijā ir popiežiaus nepaklausymā. Ar žinai apie tai, brostvininke."

"Gal but ir taip."

"Taip, tai yra taip. O kada Galilejū vėl pašaukē popačīus Inkvizīcijon?"

"Reikia pažiūrēt kā sako protestonū mokslō vyrāi. Tur-but kada vėliaus."

"Taip vėliaus, už šešiolikos metū po pirmo teismo. Antru syk pašauktas, Galilejus buvo jau daug senesnis, ir bijojo grēsiančios kalējīmo (ar gal ir mirties) bausmēs. Bruno likimas jam stovējo akyse. Beje, kas šaukē Galilejū inkvizīcijon, ar ne popiežius?"

"Taigi gal popiežius."

"Taip, popiežius Urbonas Aštuntas, kurs tarp kitko rasīnēdavo menkos vertēs eiles, kaip kitā syk Neronas."

"Ir kā-gi antrā syk Inkvizīcijas tribunāls nutarē?"

"Nieko tokio, nieko tokio."

"Nieko tokio, o tik apkaltino Galilejū, kad jis prasīzengē prieš šventā Rymo katalikū bažnyčią ir jos šventā tīkējīmā skelbdamas prakeiktā Koperniko teorijā, apkaltino, kad jis yra heretikas, ir reikalavo, kad jis viešai atsīzadētū tos naujos teorijos, kurios patvirtīnimui jis pralēdo visā savo gyvenīmā. Galilejus, nupuolēs dvasioj, īspildē Rymo katalikū bažnyčios tribunolo reikalavīmā ir atsīzadējo savo mokslō. O betgi jis buvo īnkalinatas ir īstremtas..."

"Nagi ne, ne," vėl rēkia brostvininkas.

"O kaip-gi, jei jau ne?"

"Galilejus mātai buvo tiktai 22 dienas Inkvizīcijas kalējīme..."

"Tai tamsta sakai, kad tai niekis."

"Taip, tīkras niekis."

"O īstrēmimas?"

"Man kunīgēlis nesakē."

"Taigi mātai, Galilejus prie to dar buvo īstremtas iki 1633 metū pabaigos, o kaip grīzo į Arcetri Florēcījon, tai turējo baigti gyvenīmā užsīdarēs, kaip kalējīme. Ar tamsta, brostvininke, tą pripažīsti?"

"Taip, kā iki šiol kalbējom, tą pripažīstu."

"Tai ar-gi vīs dar sakysj, kad Katalikū bažnyčia nepersėkiojo mokslō vyrū ir mokslō?"

"Ne, ne, ir nepersėkiojo."

"Tai kā ji darē?"

"Tai ne ji darē, ne bažnyčia."

"O kas-gi kad ne bažnyčia ar koks katalius, princas, ar velnias?"

"Tā darē inkvizīcijas tribunāls, bet ne bažnyčia."

"Tai reiškia inkvizīcijas tribunāls buvo bjaurus mokslō persėkiotojas. Tai tą pripažīsti?"

"Na, taip, pripažīstu. Bet jau ne toks bjūrus, kad locka."

"Tai visviena, kad locka, ant kiek bjaurus, bile bjaurus. Žīnodami, kad jis degino gyvus žmones už jų mokslīškus īšradīmus, mes galime tīkrai nušpręsti to bjaurumo laipsnj."

"Bet atsimink, (tai tīk bažnyčios inkvizīcijas tribunāls, bet ne pati bažnyčia."

Bet pridėk dar prie tribunolo ir popiežių, nes be popiežiaus Rymo tribunolas negalėjo veikti."

"Na, tegul bus tribunolas ir popiežius, bet tai dar ne bažnyčia."

"Bet broli brostvininke, čia tai aš norėčiau tavo galvelę paegzaminuoti. Kas gi to tavo bažnyčia yra? Kas jos vardu kalba ir veikia? Ar ne jos galva? Ir ar jos galva nėra popiežius? Juk tą pripažįsti?"

"T-t-t-taip."

"Laikykis sveiko proto ir drąsiai sakyk taip. O jeigu tavo bažnyčios galva yra popiežius, tai jo dekretai jo vieši nuosprendžiai, jo palaiminimai ir prakeikimai yra Rymo katalikų bažnyčios dekretai, nuosprendžiai, palaiminimai ir prakeikimai. Tik jeigu jis kur veiktų, kaipo privatiškas asmuo, ta jo toks veikimas nesiskaitytų Romos katalikų bažnyčios veikimu. Nors ir tame dalyke visaip budavo: leiskim, popiežius, kaipo privatiškas asmuo, seniaus išdalindavo bažnyčios turtus savo giminėms ir draugams, o betgi visa bažnyčia už tai turėdavo atsakyti. Taigi, brolyti brostvininke, kada pripažinai, kad popiežius ir jo tribunolas/persekiojo mokslą ir mokslininkus, tai jau to užtenka. Ar didinsi ar mažinsi popiežiaus autoritetą ir galybę, visvien popiežius skaitėsi ir skaitysis Rymo katalikų bažnyčios popiežium, bažnyčios galva, bažnyčios vyriausiu piemeniu ir tt. Ir popiežius, kaipo toks, buvo prakeikęs Koperniko teoriją, kaip jis yra prakeikęs ir šiaudien visas mokslo teorijas, kurios remiasi sveiku žmogaus protu."

Tavo Griekas.

KATALOGAS

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 19, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Nuolatinės temos: Kaizeris, Klerikalai, Vyskupas Karevičius, bolševikai, socialistai, talkininkai, ir karė, karė, KARĖ.

x —

Kaizeris: Dievo pateptinis, Episcopus summus (prusų liuterių bažnyčios), junkerių junkeris, kruvinas svajotojas, kurs pražudęs milijonus žmonių, tikisi svieta valdyti su popiežiaus pagelba, išgama, Beast of Berlin, neapykantos ir keiksmų objektas. Get the kaizer's goat!

x —

Klerikalai: kunigai, dvasiškos asabos, dvasių siurbėlės, dvasatkos, veidmainiai, sveiko proto neprieteliai, sąžinės gėdintojai, jezuitai, prakeikimų amatoriai, pakugždų amatoriai, donosų specialistai, išdavikai, melo riceriai, kryžiokai, parsišdavėliai, šiaudadušiai, kreivadušiai, mamonos tarnai, pardavikai, batlaižiai, kjetakakčiai, kramolos malšintojai, kaizerio sėbrai, kaizerio tarnai.

—x—

Bolševikai:

x —

Vysk. Karevičius: popiežiaus agentas, klerikalų didvyris, kaizerio tarnas, Lietuvos pardavėjas, Jis turi pasirinkimą tarp dangaus ir kartuvių.

x —

Socialistai: cicilikai, darbininkų avangardas, raudonieji, naujo svieta statytojai, pasaulio viltis, laisvės kovotojai, darbininkų vienybės apaštalai, tveriančioji spėka, nauja pasaulio spėka, busimos pastovios taikos rėmstis kapitalizmo priešai, socializmo vykintojai.

x

Talkininkai: tie kur muša vokiečius.

Karė: netaika, skerdynės, vokiečių mušimas.

A.B.C.D.

Popiežių Prakeikimai

Kas tai yra popiežių prakeikimai?

Tai yra jų galybė ir jų silpnybė.

Senovėj prieš jų prakeikimus drebėjo svietas. Senovėj popiežiaus prakeikimą sekė panickai, persekiojimai, būsnišės, kankinimai, deginimai, čirškinimai, čvertavojimai, mirtis.

Dabar kaip duota. Prakeikimai neatnesa tų visų baisybių. Nes tai tamsybės amžių baidyklei, ragai aplaužyti.

Ir dėl to gal šiandien tų prakeikimų turime beveik daugiau, negu senovėj. Popieziai, mat, tikisi savo galybę padidinti savo prakeikimų daugumu. Bet, rods, juo jėdina prakeikimų skaičių, juo menkynama jų atekmė.

Mat, bekeikdami, jie patys save prasiekia.

Šiandien Rymo katalikų tikėjimą, koks jis yra, galima pažinti ne iš vienos artikulų ar kokių maldelių, bet iš to, ką sako katalikų popiežius, jų galva, savo prakeikimuose, savo neklaidingose encyklikose.

Popiežių encyklikos su jų prakeikimais yra Rymo katalikų bažnyčios vienos tikėjimo religijos vyriausias šaltinis. Nei vienas katalikas, kurs nepažįsta visų popiežių prakeikimų nėra tikru kataliku. Nežinodamas jų, jis negali net žinoti, ar jis ir pats kartais nėra prakeiktas.

Paskutinėj pusėj šimto metų du popiežiai ypač daug pasidarbavo švastyvu prakeikimų į visas puses. Tai buvo Pius Devintasis ir Pius Dešimtis.

PIUS IX.

Pius IX išleido 80 prakeikimų dabartiam svietui ir jo progresui. Tuos prakeikimus jis surasė į *Syllabus Errorum* (Sarasą klaidų) prie encyklikos *Quanta Cura*, išleistos gruodžio 8 d., 1864 m. Už kelių metų po to (1870 m.) jis paskelbė popiežių neklaidingumą, ir nuo to laiko jo ir kitų popiežių encyklikos, kaipo neklaidingi dieviš

kai dokumentai, tapo Rymo katalikų "tikėjimo" artikulais ir jų veikimo pamatu. Šitas popiežius tokio įrankio griebėsi dėl to, kad italai atėmė nuo popiežiaus svietiską valdžią, ir pradėjo patys valdyties.

PIUS X.

Pius V, skdamas pėdomis Piaus IX-to, išleido dar naujų prakeikimų, atkreiptų ypač prieš modernistus, kurie linko prie teisingo kristaus sekimo. Jo prakeikimų yra 65 ir jie yra surašyti encyklikoj *Lamentabili Sane Exitu*, išleistoje liepos 3 d., 1907 m. Šitų prakeikimų surasą Pius X dar papildė naujais, surašytais encyklikoj *Pasendi Dominici Gregis*, išleistoje rugsėjo 8 d., 1907 m.

Šitų dviejų popiežių keiksmininkų darbai nebuvo žinomi lietuviškai visuomenei, nes jų prakeikimai buvo išspausdinti tik lotiniskai. Tik Naujienose šiais metais buvo paduoti lietuviškai tų dviejų didžiųjų popiežių prakeikimai. Jie yra tapę svarbūs, kad mes raginame visus kardininkus su jais gerai susipažinti, o taip pat kuolabiausia išplatinti juos tarp katalikų, kuriems tie prakeikimai gali duoti dušios išganymą.

PIAUS IX-TO PRAKEIKIMAI

Iš 80 ties popiežiaus Piaus IX-to prakeikimų paduosime čia svarbiausius.

Prakeikimai Nrr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 ir 7 pasmerkia ir prakeikia pasitikėjimą žmogaus protu, moksliskus tyrinėjimus, naturalizimą, "Heretiška yra mintis, kad žmogaus protas gali ką nors ištirti. (Žiurėk encyklikas *Maxima quidem*, 1862, ir *Qui pluribus*, 1864 m.).

Teologijos pirmenybė.

Prakeikimas No. 8 Heretiška yra mintis, kad teologija yra lygi kitiems mokslams. Prakeiktas tas, kurs tokios minties dasilcidžia. Teologija yra vienuolinis tikras ir augščiausias mokslas (Žiur. enc. *Singulari quodam*, 1854).

Prakeikimas No. 11. Heretiška yra mintis, kad bažnyčia neturinti kitišties į filosofiją. Prakeiktas tas, kurs tokios minties dasileidžia.

Prakeikimas No. 13. Heretiška yra mintis, kad senoji scholastika teologijoje netinka. Prakeiktas tas, kurs tokios minties dasileidžia. (Scholastika tai tamsybė, amžių filosofija paremta ant tikėjimo į dogmas, o ne ant pažinimo).

Prakeikimas No. 14. Heretiška yra mintis, kad filosofija gali būti ne viršgamiška.

Religijos nelaisvė.

Prakeikimas No. 15. Heretiška yra mintis, kad žmogus yra laisvas pasirinkti kokią nori religiją. Anathema tam, kurs tokios minties dasileidžia ar laisvai religiją pasirenka. (Žiur Enc. Maxima quidem, 1862 m.).

Prakeikimas No. 16. Heretiška yra mintis, kad žmogus gali būti išganytas by kokia religijoje. (Enc. Qui pluribus).

Prakeikimas No. 18. Heretiška yra mintis, kad protestonų tikėjimas yra kila tikros krikščioniškos religijos forma. (Enc. Noscitis, 1849).

Prakeiktas socializmas.

Prakeikimais No. 19, 20, 21 ir 22 yra pasmerkta ir prakeikta: socializmas, komunizmas, slaptoji draugijos, bibliškos draugijos ir klerikališkai-laisvos draugijos, ir tie prakeikimai patvirtinti nurodymais į sekancias to paties popiežiaus encyklikas: Qui pluribus 1846 m., Quibus quantisque, 1849 m., Noscitis et nobiscum, 1849 m., Singulari quadam, 1851, Quanto Conficiamur, 1860 m.

Popiežių svietiška valdžia.

Prakeikimas No. 23. Heretiška: kad popiežiai išsėsi ne į savo reikala, kada jie užgrichė kunigaikščių teises, ir kad popiežiai klydo tikyboje ir doroje. Anathema tam, kurs tokios minties dasileidžia. (Enc. Multiplices, 1851).

Prakeikimas No. 24. Heretiška: kad bažnyčia neprivalo turėti svietiškos valdžios, ir kad ji neturi teisės vartoti prievartos. Prakeiktas yra tas, kurs tokios minties dasileidžia. (Žiur Enc. Ad Apostolicam, Rusp 22, 1851).

Prieš šito prakeikimo parašymą popiežius Pius-IX buvo pralaimėjęs karėje prieš Italijos revoliucionierius ir priverstas buvo bėgti iš Rymo į Gaetą. Francužų karalius popiežių belgi vėl sugrąžino Rymą, kada suėmė Italijos revoliucionierius).

Prakeikimas No. 25. Heretiška: kad svietiška valdžia vyskupams buvo suteikę kunigaikščių ir kad kunigaikščiai gali svietiška valdžia nuo vyskupų atimti.

Prakeikimas No. 26. Heretiška: kad bažnyčia neturi teisės turėti nuosavybės. (Enc. Nunquam fore, 1856).

Prakeikimas No. 27. Heretiška: kad popiežius ir jo kunigai turi būti prašalinti nuo svietiškos valdžios. Anathema tam, kurs tokios minties dasileidžia. (Enc. Maxima quidem, 1862). Bet tas prakeikimas negelbėjo, nes Italijos katalikai 1870 metais atėmė nuo popiežiaus svietiška valdžia ir da šiol jam neatidavė ir nemano atiduoti).

Prakeiktos viešos mokyklos.

Prakeikimas No. 42. Heretiška: kad civilė teisė gali būti viršesnė už dvasišką.

Prakeikimas No. 45. Heretiška: kad viešosios mokyklos turi būti valdomos civilės (svietiškos) valdžios. Anathema tam, kurs tokios minties dasileidžia. (Enc. Quibus luctuosissimus, 1851).

Prakeikimas No. 47. Heretiška: kad mokyklos turi būti paliausotos nuo bažnytinės priežiūros. Prakeiktas yra tas, kurs tokios minties dasileidžia.

Prakeikimas No. 52. Heretiška: kad žokoną negalima įstoti be civilės valdžios leidimo. (Enc. Nunquam fore, 1856).

Prakeikimas No. 54. Heretiška: kad katalikai ir kunigaikščiai yra viršesni už byvėjų šprendime juridikeijos klausimų. Prakeiktas yra tas, kurs tokios minties dasileidžia. (Multipliciter, 1851).

Prakeikta valstybė be bažnyčios.

Prakeikimas No. 55. Heretiška: kad bažnyčia turi būti atskirta nuo valstybės, o valstybė nuo bažnyčios. Anathema tam, kurs tokios minties dasileidžia. (Enc. Acerbissimum, Sept. 27, 1852).

Prakeikimas 67. Pasminktos ir prakeiktos vedusiųjų perskyros.

Prakeikimas No. 76. Heretiška: kad atėmimas nuo popiežių svietiškos valdžios išeis ant gėro bažnyčiai ir tikėjimui. Anathema.

Prakeiktas progresas.

Prakeikimas No. 80. Heretiška: kad popiežius gali ir privalėtų susitaikyti su progresu, liberalizmu ir naująja civilizacija. Anathema tam, kurs tokios minties dasileidžia. (enc. Jamdudum cernimus, kovo 18, 1861 m.).

PIAUS X-TO PRAKEIKIMAI.

Popiežiaus Piaus IX-to prakeikimų sąrašas taip platus, kad žmogus jį perskaitęs turėtų tik stebėtis, ar kas dar beliko, kas nebūtų prakeikta. O vienok Pius X dar rado reikalo išleisti savo prakeikimų sąrašą, kurs iš dalies atkartoja išdalies papildo Piaus IX-to sąrašą.

Piaus X-to prakeikimai, kaip sakėme, daugiausia atkreipti prieš modernistus, kurie tikrai norėjo sekti Kristų ir bandė sutaiikyti bažnyčią su progresu, liberalizmu ir naująja civilizacija. Tokie bandymai, kaip matėme jau buvo prakeikti popiežiaus Piaus IX-to. Popiežius Pius X išrokojo smulkiai visus tokius bandymus ir kiekvieną prakeikė skyriumi. Tuo budu Rymo bažnyčia amžinai atsikeikė nuo "progreso, liberalizmo ir naujosios civilizacijos", kaip tai pasakė popiežius Pius IX.

Popiežiaus Piaus X-to encyklikoj **Lamentabili Sane Exitu** tarp kitų randame sekančių prakeikimų:

Prakeikimas No. 1. Heretiška: kad cenzura neturėtų būti taikoma prie exegetų, kurie kritiškai tyrinėja senąjį ir naująjį testamentą.

Prakeikimas No. 2. Heretiška: kad bažnyčios aiškinimas šventųjų knygų gali būti geriaus apsprendtas ir pataisytas exegetų.

Prakeikimas No. 3. Heretiška: Iš bažnyčios besipriešinimo laisvam ir moksliskam exegesi galima išvesti, kad bažnyčios siulomas tikėjimas priešinas istorijai ir kad katalikiškos dogmos ištikrųjų negali būti sutaiikytos su tikra pradžia krikščioniškos religijos.

Prakeikimas No. 5. Heretiška: Kadangi tikėjimo izde tik apreištos teisybės randa-

si, tai bažnyčia jokiū budu negali spręsti su lig žmoniškų mokslų tikrinimų.

Prakeikimas No. 8. Heretiška: Nežinėhai yra tie, kur mano, kad Dievas ištikrųjų yra šv. Rašto autorius.

Prakeikimas No. 15. Heretiška: Prieš priimsiant kanonus į evangelijas buvo pridėta visokių priedų ir pataisymų, o todėl jose Kristaus mokslo paliko tik neaiškus ir abejotinas pėdsakas.

Prakeikimas No. 39. Heretiška: Trento Korsiliumo tėvų nuomonės apie sakramentų pradžią skiriasi nuo tų nuomonių, kurios istoriskai įsigyja tyrinėdami krikščionybę.

Prakeikimas No. 41. Heretiška: Sakramentai turi intenciją tik priminti žmogui Sutvertojo buvimą.

Prakeikimas No. 51. Heretiška: Nėra galima, kad moterystės sakramentas būtų buvęs įsteigtas pirmųjų krikščionių laikuose; jis galėjo atsirasti tik teologijai išsiplėtojus ir atėjus prie pilno malonės doktrinos išaiškinimo (explicatio).

Prakeikimas No. 56. Heretiška: Rymo bažnyčia tapo visų bažnyčių galva ne dieviškos apveizdos patvarkymu, bet tik per politiskų sąlygų susidėjimą.

Prakeikimas No. 58. Heretiška Tiesa nėra daugiau neatmainoma kaip pats žmogus, nes ji gimė (išplaukė) iš jo, jame ir per jį.

Prakeikimas No. 63. S Bažnyčia neišgali palaikyti evangeliškos etikos, nes ji atkakliai prisilaiko neatmainomų doktrinų, kurios negali susitaikyti su naujos gadinės progresu.

Prakeikimas No. 65. Modernišką katalikystę negali susitaikyti su tikruoju mokslu (nes tikruoju mokslu popiežiai laiko tikrai scholastiką ir teologiją).

Šitie visi užginėjimai ir prakeikimai yra užginėjimais ir prakeikimais viso to, ką tik sveikas žmogaus protas yra suradęs ar ištyręs paskutiniaisiais laikais. Neprakeikta yra tik tas, ką mokslas atmeta kaip netikusį senovinį šlamtą.

Meilė tamsybės amžiui.

Kitoj vietoj (enc. **Pascendi**) popiežius Pius X su pasigėrėjimu atkartoja Gregoriaus IX žodžius, kuriais jis paniekino mokslą ir

mokytumą. Gregorius IX. gyveno septyni simtai metų atgal, kada mokslas nieko neriskė, o pagal Pius X to tamsybės amžių neišmanymas ir mokslo niekinimas taip pat tinka ir dvidešimtam amžiui.

Pius X taip jau dar sykį prakeikė minėję, kad valstybė turi būti atskirta nuo baž-

nyčios ir katalikas nuo piliečio, ir nuorodo kad jau tą mintį buvo prakeikęs "pirmtakunas" Pius VI, kurį Francuzai buvo išvarę iš Rymo už jo kišimąsi į svietiską valdžią, ir kuris buvo priverstas bastyties į Sieną, Florenciją, Grenoblę ir į Valencę, kur jis ir mirė.

Fanatiškas Enatlyvumas

Kęistas yra tikinčiųjų enatlyvumas. Jis krypta tai vienon, tai kiton pusėn.

Kartais esti juokingas, kartais šlykštus, kartais be galo žiaurus.

Štai Galicijoje minyškos baisyai daboja savo ir kitų enatą. Kaip ten ką jos daro su minykais, tai joms žinot, bet kada jos paima vienuolynan vaikučius auklėti, tai jos jiems niekad nemazgoja lyties organų, o kada vaikučiai paauga, tai uždraudžia ir jiems patiems mazgoties. Tą patį daro su vaikais ir mergaitėmis.

O štai kaip tos pačios minyškos saugo savo enatą: eidamos gulti, savo miegamam kambarį jos užriša skepetaite dievomukai akis, "idant Kristus nepamatytų jų nuogo kūno." Bet ir tai, nusivilkusios, kartais abejoja, ar nukryžiuotasai nežiuri į jų grožybės per plyšelį. Mat, ir Kristų jos įsivaizdina kaip kokį minyką.

Is kitos pusės, tos minyškos, kurios apsaugodavo savo lytį nuo jos normalių funkcijų, įpuldavo į priešgamtiską meiliškumą. Štai pavyzdžiui šventa Katrina iš Genes kentėdavo tokį baisų vidurinį karštį, kad jo atšaldymui ji guldavo ant žemės, rėkdama "Meile, meile, aš nebegaliu dalaikyti!" Ir tada ji turėdavo stebėtiną palinkimą prie savo "spaviednyko". Vieną sykį ji pridėjus jo ranką prie savo nosies ir užuodus kvapą, kurs pervėręs jos širdį, "dangišką kvapą, kurio meilingumas galėtų prikelti numirusius." O tai buvo labai žemiškas kvapas.

Negeriausiai esti ir su vyrais minykais. Štai ką darė šventasai Veronikas Juliani, kurį padarė šventuoju (kanonizavo) popiežius

Pius II: Tas šventasis buvo atsidavęs Dievo avinėliui o todėl jis buvo pasiėmęs į savo kambarį žemišką avalę, kurią nuolat meilingai glamonėdavo ir žysdavo jos tesmenį.

Šitie ir panašūs katalikiško enatlyvumo apsireiškimai yra arba juokingi arba šlykštūs. Bet yra ir bjaurių, päsibaisėtinų dėl jų žiaurumo. Vieną tokio apsireiškimo pavyzdį nupasakoja garsus francuzų rašytojas Guy de Maupassant. Tai yra kunigo "enatų" žiaurumo pavyzdys.

Guy de Maupassant pasakoja, kaip viename dvaro Francijoje kunigas, išbaręs bažonų dukterį, kad ji neskanti savo vyro pėdų, eidamas atgal savo klebonijon, pamatęs kruvą vaikų prie kalės Mirzos budelės. Sustoję ratur, vaikai į kažinką labai atidžiai žiūrėjo. Su vaikais stovėjo ir pats Baronas, ir taipgi žiūrėjo su žingeidumu. Jis išrodė tarytum mokytojas. Pamatęs ateinantį kunigą, senis Baronas prasišalino, kad jam nereiktų su kunigu susitikti.

Praeidamas pro vaikus, kunigas prisiartinio prie jų, kad patyrus, kuo jie taip žingeidauja. Tai kalė Mirza gimdė šuniukus. Penki buvo gimę ir jau rėpliojo aplink savo motiną, kuri meilingai laižė juos, gulėdama ant šono, nusiškamavus. Kaip tik toj valandėlėj, kaip kunigas pasistiepė pažiūrėt, gimė šeštasis šuniukas. Visi vaikai nudžiugusiais veidais pradėjo plot rankomis šaukdam: "Dar vienas! Dar vienas!" Tai buvo jiems indomus gamtos šposas, kuriame jie nieko nešvaraus negalėjo matyti. Jie žiūrėjo į šitų šuniukų gimimą taip lygiai, kaip jie būtų žiūrėję į obuolius krentančius nuo obe-

lies.

Kunigas slapsterėjo nustebe išsyk; paskui su didžiausiu įsiutimu jis griebėsi savo lietsargio ir pradėjo tvoti vaikams per galvas iš visų spėkų. Išsigandę vaikai pasileido bėgti kiek galėdami. Kunigas umai pasijuto esąs vienas ties kale, kuri bandė atsistoti. Kunigas tečiaus nebeleido jai atsistoti, nes jis pradėjo ją mušti be pasigailėjimo. Kadangi kalė buvo pririšta prie grandinio, ji negalėjo pabėgti, ir tik cypė pasibaisėtinai, raitydamasi po kunigo smugiais. Kunigas sulaužė, ant jos savo lietsargį. Paskui, nebeturėdamas kuo mušti, įsiutęs, užmynė ją kojomis, ir pradėjo spardyti, tremti, triuškinti, kol neužmušė. Jam bespardant kalę, dar vienas šuniukas buvo gimęs po spaudimu. Kunigas savo bato užpenčiu, pasukdamas, sutriuškino mažutį kunelį, kurs atsirado tarp kitų tik-ką gimusių aklų sutvėrimėlių, inkščiant jieškojusių savo motinos spėnių. Jų motina gulėjo sutriuškinta.

Bet kunigas umai pajuto kad kas-tai paciupo jį už kalnieriaus, ir taip trenkė jam per ausį, kad jo kunigiškas beretas nūskrido velniop. Tai buvo Baronas. Įpykęs, jis

nuvilko kunigą prie vartų ir išspyrė jį lauk. Sugrįžęs prie kalės būdelės, Baronas rado ten savo dukterį; stovėdama ant kelių, ašarose, ji rinko mažyčius šuniukus ir dėjo į sejeno sterblę. "Tai jis, tai jis jis tą padarė", šaukė sujudęs Baronas, "tai tas vyras su sultonu!"

Valstiečiai subėgo iš visų pusių ir žiūrėjo į biedną, kunigo sumankytą gyvulėlį. "Kasgi galėtų būti tokiu prakeiktu žvėrim?" šaukė valstiečiai.

Atsakymas:

Tiktai kunigas, religijinis fanatikas.

"Mylėk artimą savo, kaip pats save!"

Robert Ingersolius.

Tikejimas ir Dora

Tikėjimas ir dora neturi nieko bendra tarp savęs, nes nėra tikėjimo, kuris nesaituotų doros. Ką daugelis mūsų vadina tikėjimu, tas tankiausiai yra prietarai.

Aš tikiu, kad mes nesam pririšti prie jokio dievo ir kad mes negalim su juo risti. Visas mūsų prisirišimas yra draugišku prisirišimu viens prie kito.

"Tikėk į Viešpatį Jėzų Kristų, ir busi išganytas", netur nieko bendra su dora. "Daryk tą kitiems, ką nori kad kiti darytų tau", netur nieko su tikėjimu į Jėzų Kristų. Krikštas irgi neturi nieko su dorybe. "Užmokėk savo teisingas skolas", šitai neturi jokio darbo su krikštu. Kas yra daugelio mūsų

vadinama tikėjimu, tai paprastai yra prietariai, su kuo dorybė neturi nieko bendra. Bažnyčios nesulaiko žmonių nuo gamtiškų prasižengimų, bet jos sulaiko juos nuo išmislytų prasižengimų. Pavyzdžiui, katalikų bažnyčia gali sulaikyti savo narius nuo valgyimo mėsos pėtnyčiomis, bet ne nuo mušimo pačios. Episkopų bažnyčia gali užginti šokias gavėnijas, bet ne apšmeižas. Presbiterijonų bažnyčia gali sulaikyti žmogų nuo darbo nedėliomis, bet ne nuo vartojimo apgavysčių panedėliais. Ir taip aš galėčiau išskaityt visas bažnyčias. Bažnyčios deda didesnės svarbos ant išmislytų prasižengimų. Tos šalys, kurios yra daugiau tikėjimos, turi mažiau doros. Kada svietas buvo po katalikų bažnyčios valdžia, tai pasigė paties nedorybių dugno, ir tautos pakilo doroje tik su krikščionybės nupuolimu.

Vertė Jul. Nemunas.

Dievomuka

Gailaus liudnumo ašaros bjra
Žiurint į sauso medžio kryželį...
Tik neteisybė, viešpatie, yra,
Kad taip peizoja tavo veidelį!"

Žvirbliai bedieviai rytą ir dieną
Apie kryželį čirškia, lakioja
Lietuvos žemėj ne yr' naujiena,
Kad jei ant nosies tau atsistoja.

Tankiai suteršia akis ir veidą,
Ant galvos tavo lizdus jie pina,
Visai nepaiso, kad daro klaidą;
Tave prikalta žvirbliai kankina.

Dievė, nedrįstu svietai sakyti,
Kokius tau šposus ant galvos daro,
Etika draudžia plunksnai rašyti,
Užgauna širdį krikščionio gero.

Kur paslaptina tavo galybė,
Katra sulaiko audras ir vėjus?
Dieve, lai tavo jiegy tvirtybė,
Nubaudžia žvirblius, tuos piktadėjus!

Prašau teisybės, meldžiu malonių,
Nelisk pagonams juokus daryti!
Apginki vardo garbę krikščionių,
Neduo bedieviams progos sakyti:

"Jūs dievo vardas nėra tikrybė,
Jisai negali žemę valdyti;
Matom kaip silpna jojo galybė,
Neįgalia žvirblius jis nubaidyti!"

Dieve, stebuklą mums padaryki,
Apgink ūkybą krikščionių šventą,
Nuo kryžiaus žvirblius įmink ir nubaidyki,
Duok prieš bedievius mums argumentą.

M. Duseika.

Tu esi tuštybe

Jei tu visagalis tą viską žinojai,
Kad tavo tvarinys kuriuom aš esu,
Iš baimės ir bado suliesęs, išbalęs,
Drebėsiu tarp gaujos draskančių žvėrių...

Jei tu tą žinojai, kad busiu nuskriaustas,
Kad kėsiu vargdienis per dienų-dienas,
Iš visų pusių kad busiu apgautas
Ir nešiu suktybes, beteisę, kančias

Tai kam tu tik dabar man protą įdėjai,
Kuomet jau nuskriaustas ir silpnas esu?
Kam jausmą ir meilę krutinėn įdėjai,
Kad visas suktybes pažinti galiu?...

Tu esi be meilės ir kurčias negirdįs,
Negirdi verkimo tu savo vaikų,
O gal tu juokiesi ir džiugini širdį,
Matydams žmoniją tarp vargo, bėdų!

Nesiųsiu aš daugiau prie tavęs meldimo!
Tu esi tuštybė, išmisas žmogaus,
Tu, kursai tuštybė negirdi verkimo,
Be tavęs gyventi dėl manęs ramiau.

L. Studentas.

DIEVAITE

Ne iš akmenų žiesta,
Ne iš medžio drožta,
Nei piešta,
Nei tepliota,
Nei žibučiais saginta,
Tokia kaip esi
Dievaite esi.

Mano pagoniškam akim,
Mano pagoniškai širdžiai,
Man, Pano broliui,
Tokia kaip esi
Dievaite esi!

Krikščionių kunigai
Sako deivę mergaitę Mariją
Septyniais sopuliais apteikia,
Bet neduoda jai nei vieno gricko.
O tu, Skaistakune,
Devynias devynerias turi grickų,
Ir žinai naktų pasiutimą,
Visus kuno džiaugsmus
Ir meilės alpimą,
Žinai išblyškusių rytų ilgėsį,
Sielos nuovargį
Ir susigraužimą ...
Tu turi visą peklą grickų,
Todel aš tavo skausmu tikiu.
Tavo dievybė tikiu ...
Tu šventesnė esi
Už tų kunigų apmeluotą mergą:
Tokia kaip esi
Dievaite esi!

Kaukė.

Jezus yra mytas

Moncure Conway sako: "Žmonija per ilgus laikus buvo užimta rašymu apie gyvenimą Jėzaus. Bet, dėje, kaip tik mes tuos jų raštus paimam iširti, pasirodo štai kas: kad visuose raštuose nerandam nė vieno nurodymo apie jo gyvenimą. Pagal raštų padavimą, jis yra gimęs laike viešpatavimo Augusto - didžiojo literatūros gadynėj. Nors Augusto gadynėj istoriškai žydėjo; aprašė tų laikų menkiausius nuotikius, bet apie Jėzų nieko nė žodžio. Iš Jėzaus laikų mes neturim nė mažiausio ženklo; nė trumpiausio sakinio ar bent vieno žodžio, kurs galėtų būti prirodymu, kad jis kada nors yra gyvenęs."

Jul. Nemunas.

Ne vien musiškiai siunta

Vartydamas katalikų mėnesraštį "The Nativity Mentor", radau straipsnį rašytą katalikų kunigo John L. Bedford, iš Brooklyn, N. Y. Jis štai kaip liekia socializmą:

"Socialistas darbuojasi. Jis tiesiog į akis drebia savo raudoną papartį ir atvirai skelbia savo doktrinas. Jo svarbiausiu užsipuolimo tikslu yra tikyba. Jo įtekmė yra tiesiog pavojumi mūsų šaliai. Jis yra pavojingesnis kaip cholera ir raupai. Taip, jis yra draugijos pasiutusiu šunimi, ir jis turi būti nutildytas, jei reiktų, nors ir su kulka".

Reiškia, kunigas pataria socialistus iššaudyti kaip pasiutusias šunis. Kodel? Todel, kad jie kunigėlio šventą humbugą griaua, todel, kad jie ardo tas tamsybės pinkles, vadinamas bažnyčia, kuri per šešioliką šimtų metų siurbė žmonijos kraują ir degino tūkstančius ant laužo.

Koks kunigas keikia taip šuniškai. Nagi Jėzaus bažnyčios kunigas, to paties Jėzaus, kurs sakė: Mylėk artimą, kaip pats save; nesipriesinkite piktam; jei kas tau duos per dešinę ausį, atsuk ir kairiąją; jei kas nori nuo tavęs atimti švarką, atiduok jam ir kuzijoką.

Vienok gadynė jau netoli, kada tokie kunigai bus uždaryti bepročių namuose - tai vienintėlė vieta jiems.

Periodikalus.

Yčas pas Popiežiu

Tragedija su Pipirais.

YČAS įeina į Vatikano salę, išpuostą nuogų merginų ir dievaitių paveikslais bei stovydomis. Gale salės ant raudono sosto susirietęs sėdi diedukas. Tai popiežius. Yčas neiškarto popiežių pamato, nes jo atida alsikreipia į merginų ir dievaitių stovyklas. Kardinolai pagriebia Yčą už pažastų ir priveda prie popiežiaus. Yčas suglosto savo barzdą ir usus, o taipgi ir savo kelnes, ir viežlybą atsistoja prieš sostą. Bet kardinolai jį paklupdo. Yčas dėl viso ko puola kryžium ir kraipydamas galvą mėgina ištarti kažinkokių lotiniškus žodžius, bet pas jį išsitaro tik:

"Me-e-e..."

POPIEŽIUS: Kas čia? Kas per šposai? Facezia?

KARDINOLAI: Atsivertusios dušios sujūdimas, pastoriau ant pastorių.

POPIEŽIUS: Kodėl jis nebučiuoja?

KARDINOLAI: Bučiuos, bučiuos, biednasis žvejoj!

POPIEŽIUS: Greičiau!

KARDINOLAI: Tuoju, tuoju, tarnų tarne!

YČAS, vis tebegulėdamas kryžium: O jūs, baltos dievaitės, ateikit man pagelbon!

KARDINOLAI: Cit! Bučiuok pantaplį!

YČAS: Gloria, gloria, tecum...

KARDINOLAI: Bučiuok pantaplį!

YČAS: Ku?

KARDINOLAI: Čia, čia!

YČAS, prišliaužia prie popiežiaus kojos, persizegnoja ir pradeda žegnoti popiežiaus atkištą pantaplį.

POPIEŽIUS, umai sušunka: Kas čia, kas čia per šposai?

YČAS, persigandęs: Dominus vobiscum.

KARDINOLAI: Cit! Bučiuok pantaplį! greičiau!

YČAS, pagriebęs pantaplį, pradeda jį smarkiai ir greitai bučiuoti: pakš, pakš, pakš...

POPIEŽIUS, rėkia: Kas čia! Kas čia! Anathema, herezija sacramento...

KARDINOLAI: Sacramento-sacramento..

Gana, gana!

YČAS: Libera nos, Domine.

KARDINOLAI, atitraukia Yčą nuo popiežiaus pantaplio: Gana!

YČAS: Ar užgavau korną?

KARDINOLAI: Štil! Stok ir sakyk Gracias agamus.

YČAS, atsistoja ir sako: Gracias agamus. Ale kad čia vis lotiniškai ir lotiniškai. O tos ceremonijos! Tai, bra, ne bambizų viera! Ir klaupk, ir ant pilvo gulėk, ir pantaplį bučiuok, ir vis lotiniškai kalbėk. O kažin kad taip dar reiktų pabūčiuoti į kojytes toms dievaitėms, ką čia aplink sustatytos... A, tai bent būtų viera! Visai poniška, panibracie! Stačiai cesoriška! Cariška! (Yčas atsідusta ir paskęsta atsiminimuose apie vargšą carą, jo dvaro ceremonijas ir jo dalinamus medalius).

KARDINOLAI: tuzgena Yčą: Sakyk dabar Viešpačiui apaštališkam ko atėjai.

YČAS: Viešpatie apaštališkas!..

KARDINOLAI: Ne taip, ne taip!

POPIEŽIUS: Facezia!

KARDINOLAI: Sakyk: Sanctitas vestra!

YČAS: Ceremonijos tai ne štukos! Yes! Sanctitas vestra! O dar kaip? Yes -- Beatissimus pater, Pontifex, servus servorum Dei...

POPIEŽIUS: Facezia! Facezia! Sacramento! Madonna!

KARDINOLAI: Gana, gana! Sacramento-sacramento... Sakyk, ko atėjai.

YČAS: Na taigi, Sanctitas vestra, aš noriu pakalbėti apie save ir apie Lietuvą, tai yra, apie Lietuvą ir apie save, arba tiksliai apie save, tai yra, tiksliai apie Lietuvą. Taigi, Sanctitas vestra, kaip žinai, Lietuva yra visa katalikiška; tiesa, ten yra truputis bambizų, ale vis tai krikščionys, tikriausi krikščionys, sanctissime...

POPIEŽIUS, pašoksta: Kas? kas? kas? Kaip tu pasakei? -

YČAS: išsigandęs: Vajergutaliau, ba-ba-ba!

POPIEŽIUS: Kas yra krikščionys? Kas kas?

YČAS: puola ant kelių: Dominus vobiscum, servus servorum Dei!..

KARDINOLAI: Peccat, peccat! Heresia! Interdicitur!

ŽIUS: Madonna! Sacramento (rėkia gvoļtu) Anathema! Anathema! Anathema!

KARDINOLAI: Nuo Dievo sosto tu gamini iskilmingą prakėikimą arba anathemą, tu bambize Yčė, kurs peržengei šventą popiežių viėrą ir bambizus prilyginai prie krikščionių. Vienas tėra popiežius ir vienas tėra Dievo sostas ant žemės, nėra kito Dievo kaip tik popiežiaus Dievas, nes taip sako šventos enciklikos; nėra išganymo kitur, tik pas popiežių, ir prakeikimas tam, kas kitaip pamislija ar pasako.

YČAS: Yes, yes! Visi heretikai yra prakeikti ir vienas išganymas yra tik pas tave, popiežiau, tu šventas, tu tėvas, episcopus ecclesiae catholicae, sacramento...

POPIEŽIUS: Ei!

YČAS: Ką?

POPIEŽIUS: Kaip tu drįsti sakyti Sacramento?

KARDINOLAI: Tai keikimo žodis, kuriuo tik popiežius gali kolioties...

YČAS: Dievaž nežinojau! Atleisk, sanctitas vestra! Aš jau visvien prakeiktas. Ale aš noriu pasiprovyti! Yes, griešna heretiko dušia nori pasiprovyti! Ir aš todėl sakau: niekai kalvinai, niekai bambizai, niekai ir mano tėtis, niekai ir mano mamė, o tik tu vienas esi geras, ir šventas, ir neklaidingas, tu esi pats tikrasis Dievas, and that is all.

POPIEŽIUS: Duokit jam tris šimtus dienų atlydų už jo pabažnumą. Nėrs heretikas, ab mato tiesą.

KARDINOLAI: Ale sauso nieks neklauso

POPIEŽIUS: Tai duokit jam nors šimtą: nuo to nenybiednėsu.

YČAS: O tu geras popiežiau, tu tik dvasiškas dovanas dalini, ba tu ir pats esi visas dvasiškas; tu esi toli nuo svieto užsidaręs, tu nesikiši į jo trobelius, ir atsisakęs nuo visokios svietiškos valdžios, tu tik didini savo dvasišką karalystę, nei kiek nesigailėdamas į: iriausių atlydų aname pakutos gyveni-

m: cysčiuje, o gal ir pekloj, dalindamas atlydų valandas ir dienas šimtais, o gal ir tukstančiais...

POPIEŽIUS: Kas? Kaip?

KARDINOLAI: Šventos enciklikos vėl pėkojų pamintos! Bambize, bambize!

YČAS: Vajergutaliau: ir vėl!

POPIEŽIUS: - Kas yra atsisakęs nuo visokios svietiškos valdžios? Kas?

KARDINOLAI: Peccat, peccat! Heresia!

POPIEŽIUS: Kas nesikiša į svieto trobelius? Kas?

KARDINOLAI: Peccat, peccat! Heresia!

POPIEŽIUS: Kas tiktai didina savo dvasišką karalystę? Kas?

KARDINOLAI: Peccat, peccat! Heresia!

POPIEŽIUS (rėkia gvoļtu): Sacramento, porca Madonna: Anathema! Anathema! Anathema!

YČAS, pliumpt prie popiežiaus kojų: Neskaudink, nežudyk, atleisk! Atleisk biednam bambizėliui, kurs klaidžioja tamsybėse, nežinodamas popiežiaus vieros sekretų, ir šėyrai norėdamas pasiprovyti.

KARDINOLAI: Savo paskutiniaus žodžiais tu sulauzei pusę tuzino popiežiaus šventų enciklikų ir užsipelnei pusės tuzino anathemų arba prakeikimų.

YČAS: Amen! Ale aš meldžiu atleidimo, tisingiausias tėve, sanctitas vestra et beatissime pater!

POPIEŽIUS: All right! Duokit jam šimtą dienų atlydų čysčiuj.

YČAS: Say, popiežiau.

POPIEŽIUS: Watsmeder?

YČAS: Ar tu manęs čia neapsukoji? Ant kiek dienų tavo viena anathema inkša mane peklon ar čysčiuj?

POPIEŽIUS: Kožna anathema tave nusiučia peklon ant viso gyvenimo su velmais ir tt.

YČAS: O kiek tu ant manęs šiandie anathemų uždėjai? Jau gal kokį tuziną.

POPIEŽIUS: Yes, jau gal kokį tuziną.

YČAS: Tai aš reiškia turėsiu buti pekloj viėną visą gyvenimą ir dar viėną visą gyvenimą, ir dar viėną gyvenimą, ir visą tuziną gyvenimų.

POPIEŽIUS: Yes, yes, yes.

YČAS: O atlydų man davėi tik du šim-

tu dienų.

KARDINOLAI: Cha-cha!

YČAS: Tu apšukojai mane!

POPIEŽIUS: Štill! Sakramento! Tai tu tavo biznis!

YČAS: Monkey biznis!

KARDINOLAI: Šarap!

YČAS: O sanctissime pater noster qui Atleisk mano bambizišką klaidą, ale su Lietuva mes galime padaryti gerą biznį.

POPIEŽIUS: Na, na...

YČAS: Tau petragrašių iš Lietuvos ateis du kart daugiau kaip ligšiol...

POPIEŽIUS: Na, na, šis žmogus pradeda kalbėti su sensu.

YČAS: Yes, yes, dukart daugiau. Nes kunigams ten galėsime padaryti rojų, o taipgi ir minyčių ir minyškų rojų...

POPIEŽIUS: Na, ir kodėl tu taip išsyk nekalbėjai! Nuimkite jam pirmą pustuzinį anathemų! Tas žmogus turi proto.

YČAS: Tai jau aš tik pusę tuzino gyvenimų turėsiu kentėti pekloje ar čyščiu?

POPIEŽIUS: Yes, yes, kalbėk toliau.

YČAS: Vaje tu mano! Tai-gi ten bus ir tikras davatų rojus!

POPIEŽIUS: Nuimkite jam dar vieną anathemą.

YČAS: Dominus vobiscum! Tenai mes intaisysim dideles kartuves socialistams ir bedieviams!

POPIEŽIUS: Nuimkite dar porą anathemų!

YČAS: Prieš pakorimą mes deginsim socialistus ir bedievius ant laužų, o taipgi ir su inkaitintomis špilkutėmis.

POPIEŽIUS: Numeskite jam dar porą anathemų.

YČAS: Gratias agamus! O tavęs, popiežiau, sanctissime pater, maldausim, kad paskirtum mums savo katalikišką karalių ir jį patėpliotum, kaip tėpliodavai karalius anais amžiais, ir kad tavo vyskupai valdytų tavo paskirtą karalių, ir kad tu turėtum savo armiją Lietuvoje, kurs tau būtų paklusnus, idant tu galėtum vartoti prievartą, kaip tau to reiks, ir kad visur prie svičios valdžios tu galėtum pristatyti kunigus ir minykus, ir kad tu išnaikintum visas viešąsias mokyklas, ir kad tu pastatytum savo profesorius

Vilniaus ir Kauno seminarijose ar universitetuose, ir kad tavo profesoriai užgesintų visą Lietuvą žingeidumo ir puikybės dvasią, ir kad scholastiką jie pastatytų augščiausiu mokslu, ir padarytų taip, kad visi mokslai tarnautų tik scholastikai ir teologijai, kad iš Lietuvos galėtum padaryti dar katalikiškesnę šalį kaip Austrija, Galicija ar Ispanija, kad Lietuva už tave atsisakytų nuo šio svieto progreso, kad Lietuva eitų už tave kariuoti visur ir visuomet, kad Lietuva prikeltytų iš numirėlių tavo seną galybę, kad Lietuva atnaujintų vidurinius amžius, kuriais tu viešpatavai, kad Lietuva vėl atstatytų tavo karalystę ant žemės, taip kad vėl visi viešpatiai ir galiunai lenktų galvas prieš tave, o auksas, sidabras ir brangūs deiniantai plauktų į tavo palocius iš visų kraštų svieto!

KARDINOLAI: Amen!

POPIEŽIUS: Amen! Nuimkite nuo jo visas anathemas! Štai tau mano palaiminimas! Kiek tik nori jų gausi! Nevermai! Jei tu tik pusę to išsipildysi, ką sakei, busi palaimintuoju, no visu tikru šventuoju! Taip ir vadinsies; šventas Yčas.

YČAS: Bet aš ženotas!

POPIEŽIUS: Nevermai: ir pati bus šventoji! Taip ir vadinsitės: šventas Yčas ir Yčienė!

YČAS: Ale popiežiau: biznis yra biznis. Kiek duosi?

POPIEŽIUS: Kad aš biednas.

YČAS: Koks tau busi biednas tokią parapiją turėdamas! Nesiderėk!

POPIEŽIUS: Taigi jau tu busi šventuoju...

YČAS: Aš neatsisakau but šventuóju, bet pirmiaus reikia nešventų daiktų...

POPIEŽIUS: Krapšto mašną.

YČAS: Tai vyras iš tavęs, popiežiau!

POPIEŽIUS: Štai tau visą mašną! Kai geram žmogui tai negaila!

YČAS: Ura! Lai gyvuoja popiežius ir visi šventieji!

POPIEŽIUS: Tik žiurėk, darbuokis!

YČAS: Šiur! Duok dar sykį pantaplį pabučiuosiu!

KARDINOLAI: Dominus tecum!

YČAS: Dominus vobiscum!

POPIEŽIUS: Pax vobiscum! Fain vyrai! Gaudeamus, igitur!

Popiežius pasigriebia Yčą, ir kratydamas liesom kojom šoka su juo krakoviaką, o kardinolai užvaro suktinį. Nuogos mergaičių ir dievaiečių stovylos susigėdusios atsuka.

Davatkobigotijoreligiomystika

Cudai. ☒ Stebuklai. ‡ Stebuklingi apsirėškimai. ☒ Viršgamtiški prajovai. ☐ Protu nesugaudomi veikalai. ☒ Dieviška magija. ★ Velnio syla. ‡ Čėrai. ☐ Monai. ☐ Čertažminkystė. ‡ Burtai. ● Burtininkystė. ☐ Dievo locka. ‡ Šventas vandenėlis. @ Atlaidai. ☐ Ragmystė. ‡: Velniairegystė. ‡ Vaidalai. ☒ Baubai. ‡ Apuokai. ‡ Giltinės. ☐ Dušios. ☐ Vėlės. ☒ Apieros. ★ Šventas Jackus ir šventas Antanas. ‡ Dzingiliukas. ☒ Skambaliukas. ● Vargonai. ☐ Stuk-stuk-stovai-devintovai. ☐ Jaučio skura su griekais. ● Komunija - stricėiams pamačė. ☐ Cudaumas abrozėlis. ☐ Gadzinkos. ☐ Kipšas. ☐ Merga-griekas. ‡ Vaikas-griekas. ‡ Meilė-griekas. ‡ Tik-su-kunigu. ‡ negriekas. Dieviška magija ☒ Liūdo stebuklai. ☐ Astrabramski stebuklai. ☐ Šv. Antano ‡ parapijos stebuklai. ☐ Sheboygano parapijos stebuklai. ☐ Stebuklai. Cudai, cudai ir vėl cudai, stebuklėliai, cudai! O, dai, dai, dai! Cudai!

Kas tai yra?

Ar neaišku? Tai yra kuotrupiausias žodžiais išpasakotas dabartinis dabartinių klavarkų tikėjimas, su jo dogmomis, bylognomis, apologetikacijomis, mistikolijoele-

kufracijomis ir šventakulšeprotijologijomis. Jei netikit, užklauskite kunigo Bučio.

Meilužių atsisveikinimas.

K R I T I K A

Jonas.

Kristaus Byla

Advokatas F. P. Bradchulis nesenai išleido brošiūrėlę antgalviu "Kristaus teismas ir jo teisotumas". Joje yra 30 pusl. nedidelio formato; kaina 50c.

Toje brošiūrėlėje aprašoma ne kaip Kristus teisė, o kaip Kristus buvo teisiamas; todėl jai geriausia būtų antgalvis: "Kristaus byla".

Knygelės autorius nagrinėja teismo procedūrą, kuri buvo pavartota Kristaus byloje, ir palygina ją su tomis teismo formomis, kurios buvo praktikuojamos to laiko žydus ir romiečius. Šito tyrinėjimo rezultate jisai atranda, kad Kristaus teisėjai papildė ištisą cilę klaidų, ir kad mirties nuosprendis buvo išneštas Kristui visai neteisotai.

Štai kaip p. Bradchulis reziumuoja savo mintis:

1. Teismas klydo tame, kad neprisiėmė žydų įstatymo pamatinių reikalavimų:

a) Bylos tyrinėjimas anksti išvyto, o dar labiau preliminaris tyrinėjimas nakties laiku. Amošiaus namuose buvo neteisota, kadangi įstatymai draudė tyrinėti bylas po pietų, arba procedūrą prieš ištmetines pamaldas.

b) Ištmetinis bylos tyrinėjimas buvo po įtekme vakarvėsio tardymo ir todėl, tuo atžvilgiu, jis nebuvo formalis bylos tyrinėjimas.

c) Dekretas tapo išduotas tą pačią dieną, kurioje bylos tardymas darytas, kas yra priešinga žydų įstatymų reikalavimui.

d) Teismas pozavo greičiau kaip prokuroras (kaltintojas), negu kaip teisėjas. Nebuvo nei tam tikro prokuroro, nei apskustojų apgynėjų, nė išklasinėjimo hudininkų, nors areštuotaisi juos aiškiai nurodė sakydamas:

"As atvyrai sinagogoje kalbėjau: klauskite ty, kurie mane girdėjo."

e) Reikalavimų bylos vedime formalistikumų nebuvo prisilaikyta; teisėjas neišdavė dekreto formalistiniu būdu, kas taip pat prasižengia prieš įstatymų reikalavimus.

2. Teismas suklydo, paduodamas apsvaistymui iškreiptą apkaltinimą. Pradinis apkaltinimas piktažodystėje, pamatuotas iškreiptu pranešimu Kristaus žodžių, buvo pakeistas tokio, kuris, sulig ju manymo, Romą apėmė, - - būtent apkaltinimu už kėlimą bunto ir išdavystę prieš Romos cėsiarystę. Akivaizdoje šito paskutinio apkaltinimo, viršiminkai prašė paluosuoti žmogų (Barabosiu, J.), laikomą už tą patį apkaltinimą, kuris nusidėjo ne tik bunto kėlimu, bet ir žmogžudyste.

3. Teismas padarė klaidą, leisdamas nepaprastą skubumą: įstatymai draudė bausti mirtim žmogų vakare prieš šventą dieną arba šventoj dienoj.

4. Teismas padarė klaidą tame, kad išdavė nusprendimą pasmerkiantį myriop, nors Romos gubernatorius (Pilotas J.) atsisakė skundimą varyti, o žydų viršiminkai neturėjo nei jurisdikcijos, nei galės, nei teisės mirtim bausti.

5. Teismas klydo tame, kad priešingai Romos įstatymų dyssiai, nekaltas žmogus tapo nubaustas. Pilotas, atmesdamas bylą, aiškiai pripažino kaltinamojo nekaltumą. Žydų valdžios pripažino, kad još neturi teisės teisti. Pilotas kartų kartus pripažino kaltinamąjį nekaltu ir kad Roma neturėjo pamatų jį skusti. Jei buvo kokis jo nusidėjimas, tai tik prieš žydų teolėginius įstatymus ir didžiausai užtai bausmė galėjo but ekskomunika (iškerkimas), ar ismetimas iš žydų bažnytinės draugijos.

6. Teismas klydo tame, kad dekretas be formalio apskelbimo ar išdavimo buvo padarytas politikos tikslais; Romos gubernatorius, sulauždamas jam įtektą pasitikėjimą, leido karkuriems kunigų vadovams ir teksmingai gaujai ispildyti reišduotą dekretą, kad išvengus Jeruzolimoje surisimo ir skundo ant savęs pas Romos cėsiarų Piloto galutinis sutikimas buvo priešingas jo paties dekretui.

Nurodęs šitas klaidas Kristaus teismo procese, p. Bradchulis mėgina sujieškoti priezastis, dėlai kurių buvo leista joms įvykti. Ir jisai atranda, kad kaltė už neteisotą Kristaus pasmerkimą puola ne ant Rymo karcivių ir ne ant žydų tautos, kaip tokios, o ant vyriausiojo žydų kunigo klėkos, ant žiaurios žydų gaujos ir ant baulaus Rymo atslovo.

Bet dvasišką žydų vyriausybę autorius patėisina: ji buvusi įgąsdinta revoliucijomis, kurios mažne per šimtą metų draskė Jude-

jā Pateisina autorius īsdalies ir Pilotā, nes, girdi, jisai galējis buti Ryņo politiskos masinos auka. Tiktaī viens kaltininkas lieka nepateisintas, tai "kraujageringa" žydu gauja, kuri vadovavusis savo "gyvuliškai pagaidaviniais", reikalaujama Kristaus nukryžiuojimo.

Tuo būdu p. Bradchulio tyrinėjimo rezultatas yra pasmerkimas žemiems žydu liudies sluogsniams, betūrėjų minioms. Ir ne tiktaī žydu. Autorius savo pasmerkimą apibendrina tvirtinimu, kad toks-pat "kraujageringas" gaivalas, kaip Jeruzolimo gauja, buvusios ir esančios žmonių minios visur ir visuomet ir Paryžiuje ir Chicagoje, ir Francijos revoliucijos laikais ir šandie.

Tai yra išvedimai, kuriems reikėtų duoti nemaža svarbos, jeigu jie būtų teisingi. Jais remiantis, ne tiktaī įgytum tam tikrą pažvalgą į daugelį praeities istorijos dalykų, o ir turėtum užimti tam tikrą poziciją sulig istisos cilės dabartinių politikos klausimų. Todėl ne gaila bus laiko šiek-tiek atidžiau perkratyti knygelės autoriaus tyrinėjimus ir išvadžiojimus.

Evangelijos ir faktai.

"Kristaus Teismo" autorius teisingai mudo, kad juridisku žvilgsniu žiurint, visi Kristaus byla yra vienu klaidų litamja teismas nesilaikė įstatyminės žydu procedūros, nė Ryņo įstatymų reikalavimų; teisėjas kartų pildė ir prokuroro ir advokato roles; teiswas išnešė nuosprendį ne pagal tą kaltinimą, kurio buvo paremta byla; pasmerkimo aktas tapo išduotas, nežiurint to, kad pats teisėjas rado kaltinamąjį nekaltu. Min nuostabu tečiau yra, kad knygelės autorius, turėdamas prieš savo akis šitokių teismo tvėrkos laužymų kruvą, nepagalvojo apie tai, kas, rodos, būtų turėję juridiskai apšviestam žmogui pirmiausia ateiti į galvą, butent kad tas Kristaus bylos aprašymas gal yra visai neteisingas arba iškraipytas.

Iš kur mes žinome apie Kristaus bylą ir jo pasmerkimą mirtin? Iš evangelijų. O kas yra tos evangelijos? Rinkinys įvairių pa-

davimų apie Jėzų, surašytų už dešimčių metų po to, kaip jisai paliovė gyvenęs. Seniausioji evangelija skaitosi esant vadinamoji "Markaus evangelija", kuri nieku būdu negalėjo atsirasti anksčiau, kaip po Jeruzolimo sugriovimo, kadangi į ją įdėta Kristaus pranašavimas apie Jeruzolimo sugriovimą; reiškia, kada autorius rašė tą evangeliją, Jeruzolimo sugriovimas jau buvo įvykęs faktas. O kitos evangelijos buvo parašytos dar vėliaus. Ar ne naturalis todėl yra dalykas manytis kad evangelijos turėjo daug kame prasilenkti su tiesa, pasakodamos atsilikimus iš Jėzaus gyvenimo?

Švento rašto tyrinėtojų, be to, yra šandie prirodyta, kad jokia evangelija nėra vieno autoriaus tvarinys. Kiekviena jų tapo sudaryta iš daugelio atskirų pasakojimų ir rašytų dokumentų, kurie atsirado įvairiu laiku ir jos pėkui dar buvo keičiamos ir perkeičiamos visokių perrašinėtojų ir taisytojų. Vadinasi, evangelijos yra labai neištikimas šaltinis patirti tiesą apie Jėzų. Dėngiausia, ką jos gali, tai duoti mums šokių-tokių nutodymų įeskanant faktų.

Kad skaitytojas galėtų apvertinti evangelijų ištikimumą, kaip istorijos šaltinio, aš čionai pažymėsiu keletą momentų iš jų apsakotosios Kristaus kentėjimų istorijos.

Ji prasideda Kristaus atvykimu į Jeruzolimą. Jėzus įjoja į žydu karalystės sostinę su dideliu triumfu. Gyventojai išėina pasitikti jo, metla medžių šakas ant jo kelio, tiesia savo rubus jam po kojų ir su džiaugsmu šaukia:

"Hosanna (padėk mums!), tebunie palaimintas, kurs ateini vardan Viespaties, tebunie palaiminta karalystė mūsų tėvo Dovid, kuri ateina". (Markus 11, 9.)

Šitokių būdu žydai sveikindavo savo karalių. Judėjoš nepriklausomybės laikuose, Visi žmonės puola prie Jėzaus, kaip savo gėbėtojo ir vadovo; tiktaī "kunigai ir rašte mokytieji" yra jo priešai. Jisai jaučiasi, kaip galingas valdonas, ir išvaiko, nerasdamas jokio priešpriešinimo, pirkhus ir bankierius iš bažnyčios.

Palyginkite dabar su šituo pasakojimu Kristaus bylos aprašymą.

Jėzų pristato pas Rymto atstovą, Pilotą, ir apkaltina maisto kėlimu prieš Rymą. Bet Pilotas neranda Jėzaus kaltu ir nori paleisti jį. Tada įsimaisto kunigų sukurstytoji žydų minia ir ima šaukti, kad Jėzus turi būti nukryžiuotas; ir Pilotas išpildo šią reikalavimą.

Ar ne keista istorija? Pilotas, Rymo atstovas Judėjoje, nori paliuosuoti žmogų, kuris dieną prieš tai buvo viešai sveikinamas, kaip karalius, nepriklausomos žydų tautos vadas; o žydų liaudis, nesenai klojusi rubus po jo kojomis, reikalauja jo mirties! Ir Pilotas, išdidaus Rymo galiūnas, poetas ant gyvasties ir mirties žydų žemėje, klauso to minios reikalavimo!

Į tiesą labai, žinoma yra visai nepanašus jo labiausiai, kada žinai, kas per prukštis buvo Pilotas, istorikai jį aprašo, kaip žiaurią despotą, kuris plėšė, skriaudė, be teismo girtuokliavo ir žvėriškai kankino žmones. Bet dalyko nėra kaip nepatartu ir tie aiškinimai, kuriais evangelijų autoriai mėgina padaryti patikėtinu nesuprantamą Rymo vietininko pasakymą.

Jie pasakoja, kad Jeruzolimie buvęs paproty, prieš šventes paleisti kalinį, kurį pasiskirdavo žmonėms. Kalėdine, girdi, tuo laiku gulėjęs surakintas panėjuose plėšikas ir maištininkų vadas, Barrabas (Barabošius), Pilotas nusileis miniai paliuosuoti Jėzų; bet minia, kunigų sukurstyta, ėmusi šaukti, kad Pilotas paleistų Barrabą, o Jėzų nukryžiuotų.

Pirmas dalykas, tai yra nesamone manyt, kad Rymas galėjo pripažinti žmonių miniai, susirinkusiai gatvėje, baudmės dovanojimo (susimylėjimo) teisę; jokių sąlygų, turėtoje centralizuotą valdžią, to nėra.

Bet evangelijų rašytojai ne tik tai suteikia minioms teisę susimylėjimo ant nusidėjėlių, o ir leidžia joms, pasiremiant taja teise, rikiuoti kaltaut baudmės! Jiems, mat, išrodo, kad kas gali dovanoti gyvastį, tas gali ir atimti ją. Šitokių naivių žmonelių buta tų evangelistų.

Taigi aišku, kad jeigu evangelijų pasakojimuose ir yra kiek istorinės tiesos, tai prienos turi būti pripažįstamos ir dang visokio išmislo, nes jų paduotieji faktai per daug prieštarauja vieni kitiems. Žemiaus aš patikėtinai šiek-tiek išpaminoti kaikiuriuos tų prieštaravimų.

Evangelijų prieštaravimai.

Iš daugelio dalykų, kuriuos pasakoja evangelijos, galinčia drąsiai spėti, kad į Jėzų jo pasekėjai žiūrėjo, kaip į kovotoją už žydų tautos laisvę. Jisai agitavo prieš Rymo despotus, ir kartu prieš tų despotų pataikunus savo tautoje. Jisai buvo beturčių agitatorius, revoliucionierius.

Kad Jėzus smerkė lobininkus ir kunigus, ir kad jisai veikė tarpe beturčių ir užtar juos, tą visi žino. Bet daug mažiau yra Jėzus žinomas rolėje maistminko prieš savo tautos pavergėjus. Vienok tikrai žada, kad jį įsivaizduoti šitoje rolėje, duodasi suprasti jo asmuo, kaip jisai yra piešiamas evangelijose.

Jėzus buvo kilęs iš Galilėjos, šioje žydų karalystės provincija tas laikas, į kuriuos dedama Jėzaus gyvenimas, buvo neįssekanti maistų versmė. Jos gyventojai smarkiausiai priešinosi Rymo valdžiai, ir jų tarpe visokie kurstytojai prieš Rymą lengvai rasdavo pasekėjų. Galilėjos maistminkų pulkai palaikydavo nuolatinius ryšius su Jeruzolimie beturčių miniomis. Sukilimuose jie visomet dalyvavo isviena.

Toliaus, Jėzus dažnai yra minimas, kaip "karaliaus Dovid'o sunus". Šitas titulas gali turėti tikrai tą reikšmę, kad Jėzaus šalininkai skatė jį tautos didvyriu, kuriam yra lemta atgavinti žydų tautos nepriklausomybę. Tą patie prasme turi ir vardas "Mesijas" (Mesijošius), kuriuo jį vadina evangelijos; savo tautinį išvaduotoją žydai įsivaizdavo, kaip Dievo pasnūtinį, Mesijošį. O "Kristus" yra graikiskas to žodžio vertimas.

Apie tai, kad Jėzus buvo kurstytojas prieš savo tautos prispaudėjus, liudija ir padavimai apie jo nutersimą ir mirtį. Jisai tapo nu-

baustas mirtimi ant kryžiaus, kaip budavo paprastai baudžiamieji Rymo imperijoje maištininkai. Jį pasmerkė Rymo vietininkas ir davė nuplakti (tas pats Pilotas, kuris būk nutisęs Jėzų, tiksliai paklauses piktos minios) Rymo kar iviams; ir kareiviai (o ne žydų minia!) tyciojosi iš jo, uždėdami crskėčių vainiką ant jo galvos, apvilkdami jį raudonu apsiaustu, priklaupdami prieš jį ir spjaudydami į jo veidą. Ant jo kryžiaus kareiviai prikaltė užrašą: "Jėzus, Žydų Kara lius".

Jėzaus suėmimo scenoje ir atsitikimuose, įvykusiųose prieš pat suėmimą, irgi yra pakankamai brūkšnių, parodančių jį, kaip maištininką. Valgant paskutinę vakarienę, Jėzus tarė savo mokiniams:

"Bet dabar kas turite mašną, pasiimkite ją, ir tūpiau krepšį. O kurs neturi, tas teparduodie savo rubą ir tenusiperkie kardą. Nes aš sakau jums, turi anč manęs tatai išsipildyti, kas yra parašyta, butent: Ir jisai bus paskaitytas tarpe įstatymų laužytoju (graikiskai: anomon). Nes kas apie mane parašyta, pildosi. Bet jie pasakė: Viešpatie, štai čionai du kardų. Ir jisai tarė: To užteks". (Lukas, 22, 36 ir sek.)

Po to Jėzus nuėjo ant alyvų kalno, ir tenai įvyko susirėmimas su valdžios atstovais. Jėzus tapo Judo (Judošaus) išduotas ir suimtas. Toliaus evangelistas pasakoja:

"Bet kada tie, ką buvo su juo, pamatė, kas is to bus, tai jie tarė jam: Viešpatie, ar mes turime kardų karsti? Ir vienas jų drožė vyriausiojo kunigo tarnui ir nukirto jam ausį". (Lukas, 22, 49 ir sek.)

Čia yra aišku, kad Jėzus su savo pasekėjais rengėsi padaryti ginkluotą sukilimą, ir kad jį ir buvo suarštuotas, kada suokalbis buvo atidėjęs, aciu Judo išdavimui.

Pats Judo išdavimas būtų kitaip visai nesuprantamas. Juk Jėzus viešai rodėsi Jeruzolimo gatvėse, aplink jį grūdosi minios žmonių, jis atkaklūs prakalbės bažnyčioje; pabuciavimu rodyt jį valdžios tarnams nebuvo jokio reikalo. Išduota galėjo but tik, tai slapstas Jėzaus planas rengimasi prie

ginkluoto maisto. ~

Jėzus, matoma, norėjo su savo pasekėjais padaryti ginkluotą užpuolimą ant Jeruzolimo, paimit miestą į savo rankas, išvyt iš jo rymiečius ir paskui sukelt visą Judeją. Šitokių budu aplink tą laiką įvyko ne vienas sukilimas žydų žemėje.

Bet šale žodžių ir faktų, iš kurių padaryta tie išvedimai, yra evangelijose ir dalykų, visai prieštaraujančių jiems.

Jau Jėzaus bylos aprašyme mes pastebėjome, kad evangelijos vėrcia kaltę už Jėzaus nugalabinimą ant žydų ir teisina Rymą; o Jėzaus suėmimo scenoje jos staigu paverčia jį iš maištininko nekalto avinėliu. Jisai be pasipriešinimo duodasi valdžiai suimti ir net malsina savo pasekėjus, drausdamas jiems lieti kraują (po to, kaip jisai liepė jiems apsiginkluoti!). Pas Mateušą skaitome:

"Tad Jėzus tarė jam: įkišk savo kardą į makštį; nes kas kardo griebiasi, tas turės nuo kardo prazuti. Ar tu manai, kad aš negaliu paprašyt savo Tėvo, kad jisai man tuojaus atsųstų daugiau, kaip dvylika legionų angelų? Kaip tečiaus tuomet išsipildytų raštai?" (Mateušas, 26, 52.)

Bet jeigu dalykas čia apie "raščių išsipildymą", tai kam reikėjo ginklus taistyti ir su ginkluotų pasekėjų būriu eiti į alyvų kalną!

Šitie aiškūs prieštaravimai rodo, kad evangelijų aprašymuose kovoja dvi principaliai skirtingos pažvalgos: viena maištiška ir patriotiška (žydų prasmėje), antra patikaujanti autoritetams ir priešinga žydų tautai.

Pirmoji pažvalga išreiškia Jėzaus ir jo pasekėjų dvasią; antroji vėlesniųjų krikščionių dvasią.

Persikėitimas krikščionių pažvalgose įvyko po įtakme kelių stambių aplinkybių, kurias aš čionai paminėsiu trumpai: krikščionių judėjimas kilo beturčių tarpe žydų žemėje, kuomet ji dar kovojo prieš Rymo despotų jungą; bet vėliaus tasai judėjimas persimetė į cezarių imperiją, ir prie jo vis la-

biaus ģimē dēties turtingosios klesos.

70-ais metais musu cros žydu pastangos atgauti savo nepriklausomybę buvo galutinai sutriuškintos; jų sostinė, Jeruzolimas, tapo sugriauta. Tautinė dvasia, gyvavusi krikščionių tradicijose, tuomet neteko pamato. Ji tapo bereikalinga ir net nepageidaujama, kada Ryme į krikščionių eiles ėmė stot vis daugiau nežydiškų elementų, pagonų.

Kartu darėsi nepageidaujama ir revoliucionumas, kuriuo pasižymėjo pirmieji padaviniai apie Jėzų, kuomet krikščionių tarpe ėmė augti įtėkmė žmonių, atėjusių iš privilegijuotųjų klesų. Rymo gyventojams, nepatenkintiems tais santykiais, kurie viešpatavo cėzarų laikuose, Jėzus buvo reikalingas, kaip doro mokytojas, kaip išsižadėjimo ir nusizėminimo skelbėjas, kaip dušios išganymo ir žemiško rojaus pranašas — o ne kaip revoliucionierius ir žydu patriotas.

Evangelijų rašytojai ir stengėsi šitoje prasmėje pataisyti pirmuosius padavimus apie Kristų. Daugelis dalykų tečiaus iš tų padavimų jau buvo taip giliai įsiskverbę į krikščionių atmintis, kad juos nebuvo galima be nickur nicko išmesti arba pakeisti griežtai priešingais dalykais. Todel, nežiurint visų taisyčių, evangelijose dar paliko tukstančiai pėdsakų senojo Jėzaus paveikslui.

Jeigu "Kristaus tėismo" autorius, p. Bradchulis, būtų iš šitos pusės pažvelgęs į klausimą, kurį jisai ėmėsi išgyvendant, tai, žinoma, jisai būtų priėjęs prie visai kitokių rezultatų savo tyrinėjime. Juridiskas "klaidas", kurių yra pilna Kristaus byloje, jisai būtų išaiškinęs, kaip evangelistų nesąmonės; ir jisai nebutų kryžiaavęs žydu liaudies, kurios vadą nukryžiaavo Rymo dešpotai su žydu kunigijos pagelba.

Pasaulyj nerasite nė vieno kunigo, vyskūpo arba kardinolo, kurs pasitikėtų Dievu, bet kiekvienas jų stengiasi apsisaugoti, apsidrausti, o laivais važiuojant, buti kuorėčiau sie prie valtelių.

ADOMAS IR JIEVA.

(Paveikslėlis iš 9-to amžiaus katalikiškos biblijos.)

"Ir ponas Dievas pašaukė Adomą, tardamas: Kur esi? Ir jis atsiliepė: Aš, girdėdamas Tavo balsą sode, bijau, nes esmi nuogas; todėl pasislėpiau. Ir jis tarė: Kas tau sakė tavo nuogą esantį? Ar nevalgei nuo to medžio, apie kurį tau prisakiau, idant tu nevalgytum nuo jo? Tad tarė Adomas: moteriškė kurią tu man priskyrei, davė man valgyt nuo to medžio ir aš valgiau. Tad tarė: Moteriškė atsakė: žaltys mane taip rėponas Dievas moteriškei: kam tu tai dar prigundė, jog aš valgiau." (Pirma knyga Maiziešiaus, 3, 9 ir sek.)

Jėzus Juozapo Sunus

Daug krikščionių tebėra ir šiame šimtmetyje, kurie liki į Jėzaus stebuklingą gimimą, nors visi įmintingiesnieji žino, jog tai yra niekas daugiau kaip tik Naujojo Testamento legenda.

Tą pasaką galima rasti tikrai evangelijose Matėušo ir Lukošiaus. Markus, kurs girdėjo Petrą pamokslus sakant ir kurio evangelija yra seniausia, nieko apie tai nesako. Evangelistas Jonas taipgi apie tą stebuklingą gimimą visiškai užtyli. Dar atpenė, Jonas kalbėdamas apie Jėzų, vadina jį Juozapo sunumi. (Jonas 1:45; 6:42).

Jėzus pats apie tai nickados neišsitarė, ir jei kas primindavo jam pagirų delei jog jis esąs sunus Dievo, jis nieko nesakydavo, o kada girdėjo žmones jį Juozapo sunumi va-

duant, jis taipgi tylėjo. O jis juk apie tai rodos turėjo žinoti.

Nė vienas iš apaštalų apie tai niekur neprisimena.

Švento Povilo laiškuose apie tai nėra nė žodžio.

Paties Jėzaus giminės apie kokį nors stebuklingą jo gimimą nieko nežinojo. Jo draugai, kurie jį geriausiai pažino, pradėjus jam velniuiš gainioties, pradėjo nugąstauti, kad jis pamiršo (Mark 2:21). Ar galima sau prisistatyti, kad jo motina, kuri žinojo apie jo stebuklingą prasiidėjimą ir galėjo suprasti jį Dievu arba nuo Dievo esant, vadintų jį pamisėliu?

Kada Jėzus tebebuvo vos 12 metų, motina atrado jį bažnyčioj bekaltant apie Raštą šventą su mokytais žmonėmis, ir baisiai nusistebėjo iš savo sunelio smarkumo. Jei jis būtų buvęs stebuklingai gimęs, tai ko jai buvo stebėtis? Kaip nuo Dievuko ji tikėtai to ir galėjo ir tikėtis.

Dvi evangelijos mėgina paduoti Kristaus genealogiją. Abidvi tos genealogijos stengiasi darodyti, kad Jėzus yra ainiu Dovydo, žydų karaliaus. Abidvi tos genealogijos prasideda su Dovydu ir eina iki Juozapui, Jėzaus tėvui. Jei Jėzus būtų buvęs tik Marijos sunus, tai kam ta Juozapo genealogija, kodėl ne Marijos? Pagaliaus jei jis būtų buvęs "nekalta pradėtas", tai kokių būdu gali jis būti Dovydo kraujo, jei Juozapas, Dovydo ainiš nebuvo jo tėvu? Kokią svarbą turi Juozapo genealogija, jei jis nėra Jėzaus tėvu?

Evangelistas Lukošius, pradėdamas Jėzaus genealogiją, pradeda (Luk. 3:23): "Ir Jėzus įstojo į trisdešimtąjį metą ir buvo laikomas už sunų Juozapo, kurs buvo sunus Eli.

Evangelistai, pasaulio istorijoje ir žmonijos nuotikiuose visai nikuomi neatsižymėję ir nežinomi asmenys, turėjo sutvarkę savotišką, įdomią pranašystės teoriją, kuri nėra priimtina šiame šimtmetyje ir prie dabartinio žmogaus išsitobulinimo. Jie įsikalbėjo sau, kad Jėzus yra Messija ir todėl jie manė, kad kaip Messija jis tegalėjo ateiti į šį pasaulį natūrališku būdu, ir pasekme to buvo sutvėrimas pasakos apie Gabriėliaus pas Mariją

apsilaukymą. Bet tokia stebuklinga pradžia buvo nenaujiena tukstančiai visokių kitų Dievų Azijoje ir Afrikoj kaip ir Europoj buvo gimę "iš panelių", per ausį", buvo atrasti vandeny tarp lelijų, etc. Nebereikalo Mateušas rašo (Mat. 1:22-23): "Bet tai vis nusidavė kad išsipildytų, ką Viešpats Dievas per pranašą buvo sakęs: štai mergaitė pastos nesčia ir pagimdys sunų ir pramins jį vardu Emanuel..." Mateušas, ar jezuitas po priedanga "Mateušo" tą evangeliją rašęs, buvo apsiskaitęs tuos žodžius Sename Testamente (Izaija 7:14), ir idant Jėzų padaryt Messija, jį pirmiausia reikėjo padaryti "iš mergaitės gimusiu", kad "išsipildytų" pranašystė.

Kokius darodymus turime mes, kad Jėzus buvo nekalta pradėtas? Lai kalba už mane pats evangelistas (Mat. 1. 19-20): "Bet Juozapas, Marijos vyras, budamas Dievo bijas ir nenorėdamas ją apskelbti, norėjo ją slapčia pristoti. Vienok jam taip bemažtant štai angelas viešpaties pasirodė jam sapne, sakydamas: Juozapai, tu suniau Dovydo, nesibijokis Mariją, savo pačią, priimti, nes tai, kas joje prasidėjo, yra iš Dvasios šventos".

Juozapas buvo ką tik Mariją vedęs, ir patėmijo ją nesčia esant. Jis rupinosi, ir apsisapnavo...

Ir sapnas vargingo, bemokslio, susirupinasio žydėlio-dailydės yra vienintėliu davydu apie Jėzaus "nekalta prasiidėjimą!"

—Bibliofilas.

Brošvininkų organas jau kalba apie sustabdymą jezuitiškų šlamstelių: "Tautos Rytas," "Moksleivis", "Šviesa", "Tikyba ir Dora" ir "Motėrų Dirva". Ką darysi: išleidimas jų kaštuoja pinigai, o čion jų niekas nė už dyką nenori skaityti. Klerikalai dabar gali patebėti, kad jiems lieptas iš po kojų sprūsta.

Klausimas yra, kodėl tie, kur taip drąsiai pliauskia apie Dievo buvimą, neduoda mums davydų apie tai? Tegul prirodo mums, kad yra Dievas, o mes vis kaip bematant atsi-versime.

Praloto Bimbos Pamokslas

Evangelija

Vardan Dievo Tēvo, ir Sunaus ir Dvasios Šventos, Amen.

Anuo metu Jēzus uzējēs ant kalno kalbēja i žmones: "Taigi jei piktina tave dešinē tavo akis, išplēsk ją ir mesk ją nuo savęs. Nes naudingiau tau yra kad viens tavo sąnarių pražutų, ažuot visas tavo kunas būtų įmestas i pragarą. Ir jei tavo dešinē ranka tave piktina, nukirsk ją ir mesk nuo savęs. Nes naudingiau tau yra, kad viens tavo sąnarių pražutų, ažuot visas tavo kunas būtų įmestas i pragarą... Bet jusų kalba teesti: taip, taip; ne, ne; kas daugiau, tai nuo pikto pacina. Girdėjote sakyta esant: akį už akį, ir dantį už dantį. Bet aš sakau jums, kad nesipriešinkite piktiui; bet jei kas per ausį tave užgauna iš dešinės, tam atšuk ir ant-rają. Ir jei kas su tavim nori bylinėtis ir atimti tavo sermėgą, tam palik ir ploščių. Ir jei kas tave privers eiti vieną mylę, eik su juomi ir dvi. Duok prašančiam tavęs, ir nuo norinčio iš tavęs žičioti neatsitrauk. Girdėjote sakyta esant: artimą savo mylėk ir neprieteliaus savo nekėsk. Bet aš jums sakau: mylėkite savo neprietelių, laiiminkite jus keikiančius ir melskitės už tuos, kurie jums neapkenčia ir persekioja. (Mat. V: 29-32, 37-44)" Amen.

Tokie yra žodžiai šios dienos evangelijos šventos.

Pamokslas

Vardan Dievo Tēvo, ir Sunaus, ir Dvasios Šventos, Amen.

Girdėjote žodžius Išganytojaus Jėzaus Kristaus, kurs šaukia i jums: jei tavo akis piktina, išplėsk ją. Jei tavo ranka tave piktina nukirsk ją! O mano mieli parapijonai, kada aš pasižiuriu i jums, kada aš vaikščiojdamas ant gatvės arba sueigose matau žmo-

nes paprastai su akimis ir rankomis, ir dar tebėsu nė vieno nepatėmijęs, kad kas lupinėtų sau akis arba kapotų sau rankas, tada rš suprantu, kad visi žmonės dalinasi i dvi rūšis: šventieji, kurių nė akis, nė rankos, nė kojos, nė kiti ėlonkai nepiktina, ir todėl nereikia jiems jų lupinėt, kapoti ir rauti lauk, ir bedieviai, parmazonai, netikėliai, kurie neklauso Išganytojaus žodžių, ir nežiurint kaip jų kuno dalis jų i piktą ne vestų, jie nelupa ir nerauna jų, ir gana. O mano mieli! Kristus daugumai tikrai ant lupų tēra, o ką jis liepė daryti, nieks neatboja. Nueikite jus i romiokų bažnyčias, o pamatysite ten gaujas isiperėjusių kunigų ir virtines davatkų ir brostvininkų. Visi jie vienbalsiai bliuna: Jėzau, o Jėzau! Patįs-gi iki vienam yra griešni taip kaip šėtonas kad yra smalinas, bet keli iš jų pradendant nuo paties popiežiaus ir baigiant davatkomis plėšia, kerta ar rauna ką? Veidmainiai, bestijos, tai ir viskas!

Kristus aiškiai pasakė: "Nes naudingiau tau yra, kad viens tavo sąnarių pražutų, ažuot visas tavo kunas būtų įmestas i pragarą." O ką mokina romiokai kunigai? Ar jie pasako žmonėms, kad visi šlubiai, raiši ir rauptuoti bus tokiais pat ir po mirčiai? Kad jei kas neturi akies ar rankos ėionai, tas neturės jų ir po mirčiai? Ar jie išaiškina, kad pragare dega "visas kunas"? O ne! jie pasakoja mums apie kokias ten dusias-sielas, buk jės degsiančios, ir paskui apsisukę žaunija, kad "numirėliai kelsis iš grabų" teismo dlenoj, ir kad tų dienų bus teisiami visi, kas i dangų, kas i pragarą. O vienok nežiurint kad dar tokio teismo nebuvo, tie kamžuoti ir arnotuoti šaldai ima pinigų kad išpirkus numirėlius iš pragaro arba ėysčiaus, kur papulti gali tikrai po teismui.

Kristus liepė nieko daugiau nesakyti kaip tik: "taip, taip; ne, ne." Koks tai puikus pasaulis būtų, jei žmonės Kristaus paliepiną sektų: nereiktų nė knygų, nė mokyklų, nė

katedrų, nieko, nes apart taip ar ne nieko pagal Isganytojaus įsakymą nevalia kalbėti, ir kas daugiau ką sako, tas viskas pacina nuo pikto, tiesiog sakant, paties velnio.

"Nesipriešinkite piktam" šaukia Jėzus į nuodėmingus žmones. O ką daro taip vadinamieji Jėzaus kunigai? Visai neatboda mi ant Kristaus žodžių susiriesdami keiki patį Šėtoną, ir visus jo velniukus, rodo, gatyvi juos su puvu sumaišyti!

"Jei kas duoda tau per vieną ausį, atsuk ir antrą", liepia Kristus. Jei netikite mano žodžiams, kad visi romėkai kunigai yra šaldros, veidmainiai, Kristaus neklausantys suvadžiotojai, tai nuokite ir susitikę pirmą kunigą evankėlėkite jam į ausį, o pamatysite, ar jis atsuks antrą, kaip Jėzus kad liepė.

"Jei kas nori nuo tavęs atimti sermėgą, tam palik ir ploščią", pataria Kristus Isganytojas. O aš šakau jums, jei kas iš jūsų nori pas Jėzų turėti gerą vardą, tai atiduokite ir kelnes, o magarvėioms pridėkite diržą arba šleikas.

"Jei kas tave privers eiti vieną mylią, eik su juomi ir dvi." O jei kas nusivarytų jus kur nors iki Kanadai arba Švedijai, tai neapsistokite tol, kol nepasieksite Šiaurės polio.

"Duok prašančiam tavęs, ir nuo norinčio is tavęs žilioti neatsitrauk", nes Isganytojas pats nieko nedirbdamas turėjo savo šikšninę terbą po diržu pridėti iš almužnų, ir todėl jis rengė žmones, kad valkatoms ir tinginiams taipgi but galima gyventi.

"Mylėkite savo neprietelius", liepia Kristus. O ką daryti su draugais, ar ir su jais opsieiti taip, kaip su neprieteliais, ar neapkęsti jų, klausite manęs. Su jais darykite kaip jums patinka, bet pagal Kristaus įsakymą, jūs turite mylėti savo neprietelius, o kadangi Šėtonas su savo velniukais kaip romėkų kunigų suvadžiotų ir sumulkintų žmonių yra laikomas už visų didžiausių žmonių neprietelių, todėl aš šakau jums žodžiais Kristaus:

Mylėkite velnius ir visus žmogžudžius, vagius, tinginius ir nickšus, nes taip patinka mūsų Isganytojui Viešpačiui Jėzui Kristui ir jis iš savo dieviškos išminties taip liepia daryti. Amen.

Mikolas J. Shileikis, jaunas lietuvis dailininkas (artistas) — mokinasi dailės piešimo, tapliorystės ir tt. Taipgi nuolatinis "Kardo" bendradarbis.

Parapijonai.

I. Ko Jonas šiandien taip linksmas, ar ne dvasia šventa jį aplankė?

II. Geriau, daug geriau už dvasią!

I. Gal parapijos kasierium paliko?

II. Geriau, o dar geriau!

I. Ir ką-gi ant galo?

II. Kada nebuvo namie, atėjo prie jo pačios jegamastis ir net dvi valandi prie jos išbuvo.

I. Ak viešpatie, kokia tatai laimė nekuriems išlinka!

Dabar jis didžiulio ir patempęs nosį vaikščios, o su mumis, savo senais draugais, gal nė kalbėt nenorės, kada pradėjo giminiuoti su dukaunomis asabomis. **Maikis.**

Korespondencijos

PITTSBURGH, PA.

Gerbiamieji mūsų lietuviai ir puolietuviai!

Turiu pranešti, kad išėjo ukazas nuo praloto Bimbos ir kunigo Atskaičio ir nuo kitų dukaunų asabų, kad visos davatkos ir terciorkos turi prikirpti andarokus du colių aukščiau kelių. Mat, pas mus vasaros laike "sovai" uzsidarė, nes vyriausia "šovinkė" isvaziavo ant vakeišino. Tai reikia, kad dabar davatkos parodytų laikinai blauzdų "so."

—Šilaivis.

FITCHBURG, MASS.

Čia susitvėrė nauja T. M. D. kuopa, apie ką dar niekas nepranešė. Bet tas dar nedvyai. Tik, va, ta nauja kuopa surengė pikniką (dienoj devintoj birželio). Bet tas dar nedvyai. Tik, va, privažiavo-prigarmėjo tautininkų iš Gardnerio, o musiškiei jų fren-tai juos labai mylėjo ir užorderiavo net 23 keisus alaus. Bet ir tas dar nedvyai. Tik po to atsitiko, kad svarbus vyras nebegalėjo atskirti karo nuo treino, ir treinui koją pakisęs pradėjo greit žvaigždės skaityti, kurios birėjo iš jo kaktos. Bet ir tas dar nedvyai. O dyvai kad tas vyras turi pačią ir kartu su pačia daro karštutes kailio savo pirmininko, gero kataliko. Bet ir tas gal dar nedvyai. O dyvai, kad tą viską rašo

—Tautietis.

(P.S. Bet ir tas gal nedvyai.)

ANSONIA, CONN.

Oi, oi, kas darosi tarpe mūsų tų romiškų buriučių, net baisu pamislyti. Tos romiškos vargsės avelės jau pradeda šiek tiek įgyti proto ir jau savo kerdžiaus ima visai ng-klausyti. O tas dvasiškas piemuo irgi nepasiduoda savo toms kilančioms ir bruzdančioms avelėms. Dabar tas kerdžius davė "kiko" iš savo švento Antano Mulkiškos tvirtovės šitoms draugijoms: Šv. Kazimero Dr-

jai, SLA. 66 kp., TMD. 51 kp., o taipgi išbombardavo ir savo šventa-juozapiečius, nes ir tie jau tam atbulakalnieriui nepatiko, kad nešoka palei jo pučiamą birbynę. Mat, vienas vaikas, šiek-tiek gabesnis toje LDS. 13 kuopoj, vardu Jonas Baltrušaitis, savo tą kerdžių pradėjo mokint žmogiško apsiėjimo, kad jis nepersekiotų gerų darbininkų vadovų, nešmeistų jų per savo nedėlinius pamokslus, kad pildytų nors dalelę Kristaus paskelbto mokslo: "Mylėk artimą ir nekalbėk neteisiai". Tas piemuo išklausęs to vaikino, kada tas jį mokino biskį švelnesnio apsiėjimo, ir ne žvėriško bet žmogiško, nesidavė savęs mokint tam vaikinui. Tę nabagai tu-

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 19, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

VOKIŠKOS TAIKOS ANGELAS.

"Garbė Dievui augštybėse ir ramybė Rusijos žmonėms geros valios!" (Iš Iberia, Barcelona.)

rėjo apleisti savo kruvinai uždirbtus ir aukotus centus dėl tos mulkinybės žvėriško vadovo. Dabar šventa-juozapiečiai net imti savo organą Darbininką pajuokti, - - girdi, jame nieko daugiau nėra rašoma, kaip tik šmeižimai ir mokiniai senoviško humbugo, kuris jau taip nusidėvėjęs ir nuvalkiojęs, kaip Bardzubružės dvylikpalis andarokas. Juozapiečiams nepatiko, kad jų organas Darbininke pradėjo virti labai kauda ir skysta pliuozė, kurios negali srėbti protaujantis juozapiečiai ir vyčiai. Matyt, tu romiškų vargų galvos košėje atsirado ir spirgūtis, kad taip ima vis kas kartas laisviau pražiūrėti. —Vietos Bukaprotis.

ANSONIA, CONN.

Mūsų Ansonijos senbernių susaidės 9999 kuopa apznamenam visoms Amerikos senmergėms ir toms, kurios čia užsiliko dar nuo lenkmečio arba nuo patapo, kad malonėkite atvažiuot pas mus, kur turėsite puikų gyvenimą. Darbo tokioms panelėms turime ikarus. Bet pas mus atvažiavusi tokia panelė gauna tuoj puikų vaikiną. Čia mat vaikinų yra visokių: šleivų, kreivų, kuprotų, plikų, žilų. Jeigu kuri gautų pliką, tai tas labai tūtingas ir visada švies jo mėnulis, taupydamas gazą bei elektrą. Jei kurios esate kiek ir prasižengę prieš enatą, arba esate buvusios kunigų gospadinėmis, ir jeigu tapote su pavyržiais pavarytos tų atbulakalnių, tai mes ir tokių pageidaujame, ir tai kuodaugiausia. Geistina kad viso pributų nortrojatas šimtų, nes ir cingelių pas mus randasi apie toks-jau skaičius. Mes laukiame dieną ir naktį jūsų pribuvimo. Šliubus čia galima gauti telegramų nuo praloto Bimbos arba, norint sekt dvasiškus piemenis, galima ir visai be šliubų gyventi. Taigi laukiame.

—Bukaprotis.

MONTELLO, MASS.

Kitą syk sandariečiai (arba kaip geriau vietiniai žmonės vadina "generolai be armijos") buvo surengę čia prakalbas. Kalbėjo net trys sandarokų kalbėtojai. Pirmas kalbėjo vietinis H. Staupas, apsiašarodamas.

Antras kalbėjo J. Strimaitis, "Sandaros" redaktorius. Jis apsiašarodamas gyrė, kad Sandara esanti tautos kunas su sparnais: kairysis sparnas - socialistai, o dešinysis klerikalai. Trečias kalbėjo Zigmas Jankauskas, iš Lawrence, ir pradėjo draskyties-rėkti apie anuos svietus ir taip draskėsi, kad net žmonės išbėgiojo iš salės.

Dar kitą syk Rako svetainėje vyčiai, "Marijos vaikai" turėjo surengę prakalbas. Kalbėjo Džekis, Kazys Česnulevičius, iš Washingtono lietuvių klerikalų tarybos ir "biuro" atstovas. Tas Bielskio "biuro" vice-ambasadorius savo kalboje pliuozė, blevyzgojo ir nepasakė nė pusės žodžios teisybės. O betgi antgalo gvoltu rėkė, kad žmonės dėtų jam pinigų penkinėmis ir šimtinėmis ir t. t. Ekdzie! Bagočius savo Popiežių Istorią laikydamas čia ir gerus katalikus padarė bedieviais, ir daug jų. O antras veldzie, vyskupas Mickevičius pradėjo lankyties į Montello. Jis čia savo prakalbas laikydamas veda gerai iškeliotuos Urbanavičiaus katalikus šventakuprius. Regis, kad ta mūsų Urbanavičiaus avinyčia-kirpinyčia prieis prie bankruto. Padėk jai, Die!

—Raudonas Veidelis.

Demokratijos kardas

RACINE, WIS. Turējome pas save kun. M. X. Mockų su prakalbomis. O kiek jis triukšmo čionai pridarė ir kiek strioko mūsų davaltkoms įvarė. Per keturis vakarus šis uolus darbininkas Kristaus vyninyčioj kirtio pamokslus ir rodė šventųjų paveikslus. Šimtai žmonių grudosi į svetainę, jų tarpe dauguma uolių katalikų, ir labai interesavosi Mockaus kalba.

Dabar apie patį Mockų. Mockus yra puikus kalbėtojas, ir toj srityje t. y. kunigų ir jų prietarų kedenime sau lygaus lietuvių tarpe jis neturi. Jo kalba tarpais gal tarpe kokių kursiščių ir but laikoma už nelabai estetišką, bet mūsų darbo žmonių tarpe ji

yra labai gera ir užimanti. Juokų jis pridaro iki kol beveik šonai plyšt pradeda. Tik vienas daiktas jam nedovanotinas, kodėl jis neorganizuoja Laisvamanių kuopų? Griaud romiškas paikystes nepakanka, reikia organizuoti naują ateities pajiegą.

Mūsų romiškas kunigėlis Slavynas turėjo daug bėmės. Slavynas nėra nė jezuitas, nė klerikalas. Yra tai muzikėlis, likęs kunigu, geros širdies ir nepasiputęs. Bet jis yra Romos agentas ir kaipo tokiame, Mockus šiame mieste jam nebuvo pageidaujamas. Už tai jis parapijonams draudė eiti ant prakalbų. Bet sie, kaip tyčia, šimtais traukė į Mockaus misijas, kaip į kokius atpuskus. **Pronckė.**

Apdumojimai

Dievas myli savo sutvėrimus pasakojama mums Dievo norų, geismų bei jausmų žinovai. Myli? Tad kam jis juos užleidžia skurdu, nelaimėmis, ligomis bei utėlėmis? Ar tai yra jo meilės ženklai?

Dievas esąs viso pasaulio, visų žmonių Dievu. Bet jis pasirinko sau žydus kaipo "išrinktąją" tautą, tarp jų jis trunkėsi, su jais diskusijas kėlė, juos gelbėjo ir jiems patarimus davinėjo. O su kitomis tautomis, ima jas bala!

Dievas tikrai su žydaus bičiuliavosi, juos mylėjo ir jų tarpe pranašus turėjo, o mūsų žyd-romiški kunigai vis dar tvirtina, kad jis nebuvęs žydų tautišku Dievu.

Ikišiol dar nė maldos, nė komunijos nėra pripildžiusios nė vieno tuščio pilvo.

Žmogaus organizmas turi tam tikras protiškąs funkcijas, bet tos protiškąs arba dvasinės funkcijos priklauso nuo kūno molekulinio sudėjimo. Kada žmogus numiršta, ku

no molekulą išsiskirsto, ir protas paliauja veikęs. Taigi protas ir dvasia yra mirtinos. Jei taip, tad kas yra nemirtina, kur yra ta žmogaus siela (dušia)?

Kuriems paraliams kunigai sielojasi apie žmonių išganymą? Ak jau Jėzus tai senai atliko. O jei jis neišganė, tai ką gali padaryti paprastieji kaimo bernai? O gal pakaušio praskutimas, kalnieriaus atvertimas, arba sutonu apsivilkimas turi tokią išganingą "macią?"

Jėzus mirė už mūsų griekus. Taigi Dievas mylėjo žmones ne dėl jų gerumo, bet dėl jų griešnumo. Nesistebime tad, kad jis ir apledo žmonių visokiais griekais.

Jėzus buvo nukryžiuotas ir mirė už griekėlius, kad atpirktų juos, bet mūsų kunigai ir vyskupai reikalauja, kad jiems griekėninkai užmokėtų, kol apsiima "atpirkti."

Jei Dievas mirtų, šėtonas uždarytų savo gešęstą ir pragaras užšaltų, ką tada kunigai darytų?

Lietuvių Laisvamanių Federacijos Reikalai

L.L.F Centro Sekretoriaus Pranešimai

I. "Charteris."

Daugelis L. L. F. kuopų rugoja, kad aš nesiskubinau prisiųsti "Charterį", bet turiu draugams pasakyti, jog tas darbas nebuvo atiktas dėl priežasčių, nuo manęs nepriklausančių.

Šiomis dienomis gavau žinią nuo adv. K. Gugio, kuris "charterio" reikalu rupinasi, ir jis užtikrino man, kad "charteris" umu laiku bus.

Taigi manau, kad apie pabaigą šio mėnesio "charterį" galėsiu išsiuntinėti visoms kuopoms.

II. Konstitucija.

L.L.F. konstitucija greitu laiku bus pristatyta kuopų sekretoriams. Kurių kuopų sekretoriai negaus konstitucijos iki 20-tos rugp. (August), meldžiu pranešti Centro sekretoriui.

III. Narinės Blankos.

Visų L.L.F. kuopų sekretoriams yra pasiųstos narinės blankos prirašinėjimui naujų narių. Kuopų sekretorių yra privalumas jas išdalinti savo kuopų nariams ir paraginti idant jie pasidarbuotų gavime naujų narių.

Kurių kuopų sekretoriai nėra gavę minėtų blankų, tuoj praneškite centro sekretoriui.

IV. L. L. F. Organas.

Draugai, "Kardas" yra L.L.F. organas, todėl visiems nariams šios organizacijos yra reikalingas juo rūpintis. Be to "Kardas" yra ne tik organas, o ir Lietuvių Laisvamanių Federacijos nuosavybė! Kurie L.L.F. nariai nėra da "Kardo" prenumeratoriais, pasi-

stengkite jais tuoj patapti. Šios organizacijos nariams "Kardas" kainuoja tik 50 centų metams užsirašyti reikia per savo kuopos sekretorių.

V.—L.L.F. Narių Mokesčiai.

Kuopos ar pavieniai nariai siųsdami narines mokesčius į centrą, "čekį" bei "money orderį" išpirkit ant vardo S. Danelavičius, o laišką adrestuokit sekančiai: Julius Miekevičius, 1143 N. Paulina Str., Chicago, Ill.

VI.—L.L.F. Suvažiavimas.

Nemažas skaičius draugų yra išsireiškę, kad L.L.F., kaip naujai organizacijai, yra būtina reikalingas suvažiavimas. Kiti net ragina susaukti jį prieš naujus metus.

Šitas klausimas, mano supratimu, turi nemažą svarbą, ir kuopų reikalas jį atkreipti dėmesį.

L.L.F. centras malonėtų žinoti visų kuopų nuomonę suvažiavimo klausimė.

VII. Apšvietos ir Agitacijos Darbas.

L.L.F. kuopų privalumas yra rūpintis apšvietos darbu rengti prelekcijas, prakalbas ir tt. Taipgi kuopų pareiga yra vesti agitaciją, kad L.L.F. augtų.

Juo daugiau bus surengta prakalbų, prelekcijų bei šiaip vakarų, tuo didesnė proga gauti narių į L.L.F.

Centro sekretorius išanksto rūpinasi surasti bent 3 kalbėtojus, kurie žiemos metu apkeliautų su prakalbomis bei prelekcijomis sekančias valstijas: Ill., Ind., Iowa, Wis., ir Mich. Todėl šitų valstijų kuopos turi jau pradėti galvoti apie tai, idant tinkamai surengus prakalbas bei prelekcijas. Geriausia būtų, kad L.L.F. kuopos pakviestų kitas progresyves draugijas prie bendro apšvietos darbo. L.L.F. centras reikalaujančiomis kuopoms bei draugijoms prisiųs kalbėtojus bei prelegendus.

VIII. Drg. Kučinsko Byla.

Didžiūmai L.L.F. narių, manau, jau yra žinoma, kad L.L.F. šiuo syk vedą bylą Ciceroj. Ši byla L.L.F. gal atsicis tukstantį dolerių, o gal ir daugiau. Todel kviečiu visas L.L.F. kuopas kiek galint pasidaruot savo apielinkėse, idant surinkus aukų nors pò ketela dolerių. Cicero draugai kovoje už žodžio laisvę, kurią Cicero klerikalai su pagalba klerikališkos miesto valdžios nori panaikinti.

Daug sykių Cicero socialistų kuopa ir šiaip progresyvės draugijos turėjo nesmagumų su vietiniais lietuvių klerikalais, kurie skųsdavo prakalbų rengėjus policijai ir darydavo jiems kitokių kliučių. Tas pats atsitiko ir su L. L. F. kuopos prakalbomis, kurios buvo surengtos 5 d. liepos š. m. Da kalbėtojas nebuvo ne pradėjęs kalbėti, kada atėjęs policijos viršininkas ne tik neleido laikyti prakalbų (nors ir "permit" buvo duotas), o da ir areštavo kalbėtoją, drg. Kučinską ir du kitu draugu, Matulį ir Kučinską.

L.L.F. centro komitetas, matydamas tokį Ciceros policijos žiaurų elgimąsi, nutarė vesti bylą toliai, koliai ne tik tie draugai bus išteisinti, bet ir Cicero policijos savavaliavimas sustabdytas.

Kadangi ši byla nėra pirma ir nėra paskutinė, tai L.L.F. centro komitetas nusprendė sutverti L.L.F. Apsigynimo Fondą, kuris būtų po kontrole L.L.F. Patįs Cicero draugai, taipgi ir chicagiečiai, umu laiku sumetė aukų virš 150 dol. į L.L.F. Aps. Fondą, bet ta suma, palyginus su tuo, kiek reikės pinigų vedimui bylos, yra gana maža. Todelgi, draugai, tuoj sukruskite rinkti aukų. Blankos rinkimui aukų yra išsiuntinėtos kuopų sekretoriams. Sekretoriai pasistengkite jas išdalint savo kuopų nariams. Aukos sykių su blankomis privalo but grąžinamos "Kardo" adresu.

IX: Kuopų sekretoriams.

Kiekvienos kuopos sekretoriaus privalumas yra priduoti savo naują adresą centro sekretoriui, permainę gyvenimo vietą, permainykite tuoj ir adresą.

L.L.F. Centro Sekretorius,

Julius Mickevičius,

1113 N. Paulina St., Chicago, Ill.

"Kunigų darbai Filipinuose"

L. Laisvamanių Federacija yra paširyžusi išleisti visą eilę knygų: iš kurių galime bus pažinti kunigų darbus, bažnyčių ir religijų nelikumą, dogmų kvailumą ir kurias skaitant kiekvienas žmogus netruks pasiūsuoti nuo prietarų.

Vieną tokią knygą Laisvamanių Federacija jau yra padavusi spaudon. Neužilgo ji bus atspausdinta, pardavinėjama ir dalinama Laisvamanių Federacijos nariams. Tai bus rinkinys paliudijimų apie kunigų darbus Filipinų salose. Tie paliudijimai yra svarbūs todėl, kad jie buvo surinkti buvusiojo Suvienytųjų Valstijų prezidento Tafto, ir perduoti Suv. Valstijų kongresui specialiaame raporte.

Kiekvienas privalo įsigyti šią knygą.

Didžiausia Knygų Krautuvė Amerikoje.

Didelis pasirinkimas rekordų: lietuviškų, rusiškų, lenkiškų ir anglškų. Gramofonai nuo 10.00 iki \$250. Parsiduoda ant lengvo išmokėjimai. NAUJA KATALOGA knygų, laikrodžių, žiedų, leniugėlių, gramofonų rekordų, drukuojamų mašinėlių pasiūne kiekvienam, kas prisijus 3c stampą.

JOZAPAS F. BUDRIK,

3343 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 8167

K A R D A S

(SWORD)

Published by

Lithuanian Freethinkers' Federation of America
1443 N. Paulina Street, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION PER YEAR.

In the U. S. of N. A. \$1.00

In Canada and Europe \$1.25

Single copy 10c.

Humstruotas Mokslų ir Kūltikos Žurnalas
Leidžia

Lietuvių Laisvąmanių Federacija Amerikoje.
1443 N. Paulina Street, Chicago, Illinois.

PRENUMERATA / MEMBERS:

America \$1.00

Canada and Europe \$1.25

Single copy 10c.

Application for the second class mail matter privileges is filed with the Post Office at Chicago, Ill.

Nuo Administracijos

Perėmus "Kardui" Lietuvių Laisvąmanių Federacijos rankas ir patapus jos organu, kaip ir paprastai pradžioje pasidaro šiokių ir tokių klaidų, neatlikimas darbo į laiko ir panašūs dalykai. Gerbiameji "Kardo" skaitytojai ir rėmėjai malonės atleisti tas klaidas. Kaip tik mes galutinai įėjim į vagą, tai pasistengsim vėską atlikti kuogeriausiai.

Kadangi šiuo laiku yra labai apsunkinti laikraščių leidimas, o iš kitos pusės spaudžia popieros ir kitų reikalingų laikraščių daiktų brangumas, tai jaunai organizacijai, dar nesusipėjusiai gerai susitvarkyti ir atsistoti ant tvirto finansinio pamato, yra gana sunku pradėti leisti savo organą. Didžiūnės klaidų tečiaus būtų galima išvengti, kadangi "Kardas" yra jau senas žurnalas, jeigu tikrai gerb. "Kardo" skaitytojai užsimokėtų savo užvilktas mokesčius: tuomet mes ne tik kad neturėtume pinigų kliūčių, bet da ir būtų keletas šimtų dolerių ateičiai.

Todel meldžiu visų skaitytojų, kurių prenumerata yra pasibaigus, kaip tik pamatysite šią pranešimą, tuoj sukrūpstyti po dolerį ir atsiųsti. Šituo būdu jūs sutaupysite organizacijai keliolika dolerių, kurie reiktų išleisti siuntinėjanč paraginimus atsinaujint prenumeratą.

Butų labai malonu, kad kiekvienas skaitytojas, susiėjęs su savo draugu, pakalbintų jį užsiprenumeruoti "Kardą". Joks laisvės mylėtojas neatsisakys užsirašyti jį ir net bus jums labai dėkingas už tokį paraginimą. O turint daugiaus skaitytojų, "Kardas" galės pasidaryti da geresnis.

Pagalios, kreipiuosi į visus laisvos minties darbininkus-draugus, ir kviečiu stoti petys į petį ir veikti kartu su mumis. Tegul mūsų stiprus susivienijimas, energija ir pasišventimas išduoda tokius vaisius, kad po metų kitų neiktų nė pėdsako jo žuitizmo ir jo dogmų lietuvių visuomenės dirvoje.

A. Ambrozevičius, Adm.

AGENTŲ DOMAI

Kiekvienas agentas platintojas "Kardo" privalo imti tik tiek kopijų, kiek jų gali platinti, nes turim pildyti valdžios patvarkymą, pagal kurį draudžiama yra priimti atgal neišparduotas laikraščio kopijas.

Taipgi prie progos turim priminti, jogei L.L.F. centralinė valdyba nutarė, kad "Kardo" agentai gauna 25 nuosimtį už kiekvieną skaitytoją, naują arba seną. Šių taisyklių gerb. "Kardo" agentai teiksėtės laikyties.

Administracija.

ISIDĖMĖKITE!

Reikia agentų platinimui "Kardo", visose lietuvių kolonijose, kuriose jų dar nesiranda, kaip pavienius numerius pardavinėt, taip ir rinkti prenumeratas.

Informacijų kreipkitės į

"K A R D A S"

1443 N. Paulina St.,

Chicago, Ill.